

**MESLEKİ MÜZİK EĞİTİMİ VEREN KURUMLARDA SAKSAFON
EĞİTİMİNE YÖNELİK ÖĞRETİM ELEMANI VE ÖĞRENCİ
GÖRÜŞLERİ
(ANKARA İLİ ÖRNEĞİ)**

Ali Erol

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

ŞUBAT, 2019

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren üç (3) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Ali
Soyadı : Erol
Bölümü : Müzik Eğitimi
İmza :
Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı: : Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Saksafon Eğitime Yönelik Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri (Ankara İli Örneği)
İngilizce Adı: : The Views Of Instructors And Students About Saxophone Education In Institutions That Have Professional Education (Ankara Sample)

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

YazarAdıSoyadı : Ali Erol

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

Ali EROL tarafından hazırlanan “Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Saksafon Eğitimine Yönelik Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Erdal TUĞCULAR

Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Başkan: Prof. Dr. Aytekin ALBUZ

Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Üye: Dr. Öğretim Üyesi Kaan YÜKSEL

Devlet Konservatuarı, Başkent Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 07/02/2019

Bu tezin Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam sırasında ilgisi ve önerileriyle destek olan değerli danışman hocam sayın Prof. Erdal TUĞCULARA, çalışmama katkı sağlayan saksafon dersi öğretim elemanı sayın Onur YÜCE ve sayın Volkan ADİL İLDİNÇ'e, çalışmama katkı sağlayan saksafon öğrencilerine ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen sevgili eşim Nuray EROL'a teşekkür ederim.

**MESLEKİ MÜZİK EĞİTİMİ VEREN KURUMLARDA SAKSAFON
EĞİTİMİNE YÖNELİK ÖĞRETİM ELEMANI VE ÖĞRENCİ
GÖRÜŞLERİ
(ANKARA İLİ ÖRNEĞİ)
(Yüksek Lisans Tezi)**

**Ali Erol
GAZİÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Şubat 2019**

ÖZ

Saksafon; caz, klasik ve popüler müzik türlerinde önemli bir çalgıdır. Türkiye’de saksafon eğitimi yaygın olmamakla birlikte mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda saksafon eğitimi diğer çalgılara göre daha yenidir. Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda saksafon eğitime yönelik öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerinin saksafon eğitime katkı sağlaması, saksafon eğitim durumunu ortaya koyması, müzik eğitimcilerine ve öğrencilerine rehber olması açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmada betimsel araştırma yöntemi kullanılarak Ankara ilinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda saksafon eğitime yönelik öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerini almak amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Görüşme formunda, saksafon eğitimi veren kurumlarda görev yapan 2 öğretim elemanına 10 soru, bu kurumlarda saksafon eğitimi alan 9 öğrenciye 8 soru olmak üzere toplam 18 açık uçlu soru sorulmuştur. Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda Ankara ilinde saksafon eğitiminin ilgili kurumlarda lisans seviyesinde başladığı, öğrencilerin lisans seviyesinde saksafon eğitime 18-25 yaş aralığında başladığı, alto ve tenor saksafon eğitimleri aldıkları, klasik, caz, funk ve blues müzik türleri üzerinden saksafon eğitimi aldıkları, kullanılan metot ve tekniklerin yeterli olduğu, saksafon çalışma alanlarının yeterli olduğu, saksafon eğitimi için gerekli ders-araç gereçlerinin, saksafon eğitimi veren kurum tarafından karşılanmadığı, saksafon alanında Türkiye’deki iş olanaklarının öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri çerçevesinde yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Mesleki Müzik Eğitimi, Çalgı Eğitimi, Saksafon, Saksafon
Eğitimi, Saksafon Metotları
SayfaAdedi : 53
Danışman : Prof. Erdal TUĞCULAR

**THE VIEWS OF INSTRUCTORS AND STUDENTS ABOUT
SAXOPHONE EDUCATION IN INSTITUTIONS THAT HAVE
PROFESSIONAL EDUCATION
(ANKARA SAMPLE)
(Master's Thesis)**

**Ali Erol
GAZI UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES
February 2019**

ABSTRACT

Saxophone is a significant instrument in music genres such as jazz, classical and pop. Besides saxophone education is not prevalent in Turkey, it is more recent than the education of other instruments in institutions that have professional music education. At the institutions that have professional saxophone education, it is thought that the opinions of students and instructors about saxophone education are significant in terms of contributions to the saxophone education, revealing the situation about the saxophone education and leading music educators and their students in institutions that have professional saxophone education. In this study, semi-structured interview technique has been applied by using descriptive research methods for taking opinions of the instructors and students about saxophone education in institutions that have professional saxophone education in Ankara. In the interview form, it has been asked 18 open ending semi-structured questions in total, 10 questions have been applied to 2 instructors working in institutions that have professional saxophone education and 8 questions have been applied to 9 saxophone students. In line with the findings of the study, it has been concluded that saxophone education begins at the Bachelor's degree at the concerning institutions in Ankara; the students begin saxophone education at the Bachelor's degree between the ages 18-25, the students are educated in the field of alto saxophone, tenor saxophone along with music genres such as classical, jazz, funk and blues, the methods of saxophone and the using technics are adequate, the study rooms are sufficient, employment opportunities are sufficient in the field of saxophone according to the instructors and their students, however; the necessary

materials are not supplied by the institutions in the area of job opportunities on saxophone instructor and student opinion in Turkey it has reached a sufficient framework that results.

KeyWords : Professional Music Education, Instrument Education, Saxophone,
Saxophone Education, Methods of Saxophone
PageNumber : 53
Supervisor : Prof.Erdal TUĞCULAR

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiv
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	xv
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	4
1.2. Alt Problemler	5
1.3. Araştırmanın Amacı	5
1.4. Araştırmanın Önemi.....	5
1.5. Varsayımlar	6
1.6. Sınırlılıklar.....	6
1.7. Tanımlar	6

BÖLÜM II.....	8
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	8
BÖLÜM III	11
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	11
3.1. Müzik Eğitimi.....	11
3.1.1. Mesleki Müzik Eğitimi.....	12
3.1.2. Müzik Öğretimi	12
3.1.3. Çalgı Eğitimi.....	13
3.2. Saksafon ve Saksafonun Yapısal Özellikleri	13
3.3. Saksafon İcrasıyla İlgili Temel Konular	15
3.4. Bando ve Bando Müziğinde Saksafon.....	16
3.5. Caz Müziğinde Saksafon	17
3.6. Klasik Müzikte Saksafon.....	19
BÖLÜM IV	20
YÖNTEM.....	20
4.1. Araştırmanın Modeli ve Deseni	20
4.2. Örneklem Grubu.....	22
4.3. Veri Toplama Aracı	22
4.4. Verilerin Toplanması.....	23
4.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması.....	23
BÖLÜM V	24
BULGULAR VE YORUM	24
5.1. Saksafon Eğitimi Veren Öğretim Elemanlarının Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	24

5.2. Saksafon Eğitimine Yönelik Olarak Öğretim Elemanı ve Öğrencilerin Karşılaştırmalı Görüşlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	25
5.2.1. Saksafon Eğitiminin Kaç Yaş Aralığında, Hangi Eğitim Kademesinden Başladığına, Saksafon Eğitimin Kaç Yıl Sürdüğüne İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri ve Görüşlerden Elde Edilen Bulgular	25
5.2.2. Saksafon Eğitiminde Hangi Tür Saksafonların Eğitiminin Verildiğine İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri ve Görüşlerden Elde Edilen Bulgular.....	29
5.2.3. Saksafon Eğitiminin Hangi Müzik Türleri Üzerinden Uygulandığına İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri ve Görüşlerden Elde Edilen Bulgular.....	30
5.2.4. Saksafon Eğitiminde Kullanılan Metot ve Tekniklere İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri ve Görüşlerden Elde Edilen Bulgular	32
5.2.5. Derslik ve Çalışma Odalarının Yeterliliğine İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri ve Görüşlerden Elde Edilen Bulgular	37
5.2.6. Ders Araç-Gereçlerinin Okullar Tarafından Sağlanmasına İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri ve Görüşlerden Elde Edilen Bulgular	37
5.2.7. Öğretim Elemanı Sayısı ve Yeterliliğine İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri ve Görüşlerden Elde Edilen Bulgular.....	39
5.2.8. Saksafon Alanında Türkiye'deki İş Olanaklarına İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri ve Görüşlerden Elde Edilen Bulgular	39
BÖLÜM VI	42
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	42

6.1. Saksafon Eğitimi Veren Öğretim Elemanlarının Kişisel Bilgilerine İlişkin	
Sonuçlar	42
6.2. Saksafon Eğitimine Yönelik Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşlerine	
İlişkin Sonuçlar	43
6.2.1. Saksafon Eğitiminin Kaç Yaş Aralığında, Hangi Eğitim	
Kademesinden Başladığına, Saksafon Eğitimin Kaç Yıl Sürdüğüne	
İlişkin Sonuçlar	43
6.2.2. Saksafon Eğitiminde Hangi Tür Saksafonların Eğitiminin	
Verildiğine İlişkin Sonuçlar	43
6.2.3. Saksafon Eğitiminin Hangi Müzik Türleri Üzerinden	
Uygulandığına İlişkin Sonuçlar	43
6.2.4. Saksafon Eğitiminde Kullanılan Metot ve Tekniklere İlişkin	
Sonuçlar	43
6.2.5. Derslik ve Çalışma Odalarının Yeterliliğine İlişkin Sonuçlar	43
6.2.6. Ders Araç-Gereçlerinin Okullar Tarafından Sağlanmasına İlişkin	
Sonuçlar	44
6.2.7. Öğretim Elemanı Sayısı ve Yeterliliğine İlişkin Sonuçlar	44
6.2.8. Saksafon Alanında Türkiye'deki İş Olanaklarına İlişkin Sonuçlar	44
6.3. Öneriler	44
KAYNAKLAR.....	46
EKLER.....	49
EK-1. Görüşme Formu	50
EK-2. Görüşme Formu	52

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 1. <i>Saksafon Eğitimi Veren Öğretim Elemanlarının Öğrenim Durumları ve Üniversitede Görev Yapma Süreleri</i>	25
Tablo 2. <i>Okulların Saksafon Eğitiminde Uyguladıkları Müzik Türleri</i>	32
Tablo 3. <i>Okullarda Saksafon Eğitiminde Kullanılan Metot ve Teknikler</i>	36

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Saksafon türleri	15
Şekil 2. Saksafonun ses aralığı	15
Şekil 3. Askeri bando	17
Şekil 4. Jazz band’de saksafon ailesi.....	19
Şekil 5. Klasik müzikte saksafon	19
Şekil 6. Araştırmanın genel deseni.....	21
Şekil 7. Mesleki saksafon eğitimi veren kurumların lisans eğitim süreleri.....	27
Şekil 8. Saksafon eğitimi alan öğrencilerin lisans seviyesinde saksafon eğitime başlama yaşları.....	27
Şekil 9. Öğrencilerin eğitimini aldıkları saksafon türü dışında, saksafon ailesinden eğitimini almak istedikleri saksafon türleri.....	30
Şekil 10. Saksafon alanında çalışan ve çalışmayan öğrencilerin dağılımı.....	41

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

GÜGEF	Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi
K	Kurum
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
Ö	Öğrenci
U	Uzman

BÖLÜM I

GİRİŞ

Müzik, insanoğlunun varoluşundan bugüne hayatın içinde yer almış ve gelişerek önemli bir sanat dalı haline gelmiştir. “İnsan bir ses evreni içerisinde doğar, onunla iç içe yaşar, algıladığı seslerle etkileşim içerisinde bulunur. Tarih öncesi çağlardan beri insanoğlu, işittiği sesleri çözümleyip değerlendirmeye çalışmış, yüzyıllar içinde sesleri düzenlemekte ustalaşarak onlardan bir ifade biçimi yaratmıştır”

Müziğin bazı tanımlarına baktığımızda, “Sesler aracılığıyla anlatıldığı için dolaylı ve somut bir ifade biçimidir müzik” (Say, 2006, s.17).

“Sanat olarak müzik, duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri uyumlu seslerle estetik bir yapıda anlatan bütündür”(Uçan’dan aktaran Tuğcular, 1992).

Özer (1997, s.9)’e göre müzikle ilgili yapılan tanımların çeşitliliği, “çağa, kültüre, bir kültür içindeki bireylere göre değişen müzik kavramlarının var olmasından kaynaklanmaktadır”.

“Müzik, birey olarak insanın duygusal ve düşünsel dünyasına hareket getirir. İnsanın kendini tanımasına ve kanıtlamasına, duyguları inceltmesi ve yüceltmesine, düşündürüp duygulandırmasına olanaklar açar” (Say, 2006 s.19).

İnsan yaşamında müzik her zaman var olmuştur. “Müzik aslında kültürel bir olgudur. Kültürün oluşmasını ve biçimlenmesini doğrudan etkiler. Geçmiş ile gelecek arasında bağlar kurar. Kültürün hem nedeni hem de sonucu olan insanı, insan değerlerini dile getirir” (Say, 2006, s.19).

“Eğitim; bilim teknik ve sanatın her üçünü de kapsayan bir içerikle düzenlenip gerçekleştirilerek, bireyleri ve toplumları biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme, geliştireme ve yetkinleştirmede en etkili süreç niteliği kazanır” (Uçan, 2005, s.122).

Eğitim sözlük anlamıyla “Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine, okul içinde ya da dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye anlamına gelmektedir” (TDK, 2011).

Ertürk’e (1991, s.12) göre “Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı ve istendik davranış değişikliği oluşturma sürecidir”.

Bilim ve teknolojinin hızla gelişmesiyle eğitim ve öğretime duyulan ihtiyaç gün geçtikçe artmaktadır. Eğitim birçok alana ayrılmıştır. Bunlardan biri de müzik eğitimidir.

Eğitimle insanın değişimi ve gelişimi hedeflenmiştir. Sağlıklı bir eğitim, kişiyi ilgi ve yetenekleri doğrultusunda onu en iyi şekilde yetiştirmeyi amaçlar. Her insan yaşamı boyunca, eğitim ve öğretimi sürdürürken, çok yönlü bir müzik ortamı içinde bulunur. Çocukların ve gençlerin sağlam bir ruh ve kişilik eğitimi almalarında müzik eğitiminin önemli bir yeri vardır (Öz,2001, s. 104).

Uçan’a (2005, s.14) göre “Müzik eğitimi, temelde, bir müziksel davranış kazandırma veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma sürecidir”. “Kısa tanımıyla müzik eğitimi, insanın müziksel davranışında gelişme sağlama süreci demektir” (Say, 2006, s.19).

Eğitim ve öğretim birbirleriyle ilişkilidir. “Öğretim bir süreçtir, planlıdır, öğretimin başlıca özellikleri; öğretim, öğrenciyi geliştirmek ve onun bilgi ve beceriler kazanmasına yardımcı olmak amaçındadır, öğretim, öğrenmenin başlatılması ve sürdürülmesi etkinliklerini içermektedir.” (Açıkgöz, 2007, s.13).Müzik öğretimi, “Belirli bir amaç doğrultusunda müziksel öğretmeyi planlama, başlatma, yönlendirme, kolaylaştırma, gerçekleştirme ve denetleme süreci olarak tanımlanabilir” (Say, 2001, s.13).

Müzik öğretiminin gerçekleşmesinde önemli unsurlar vardır. “Müzik öğretimi de genel müzik öğretimi, özengen (amatör) müzik öğretimi ve mesleki müzik öğretimi şeklinde sınıflandırılabilir. Müzik öğretimi hangi türde ve hangi biçimde gerçekleşirse gerçekleşsin, ilkeli, düzenli, planlı ve yöntemli olmayı gerektirmektedir” (Say 2001, s.116).

“Genel müzik eğitimi, iş-meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program türü ne olursa olsun ayırım gözetmeksizin her düzeyde, her aşamada, her yaşta herkese yönelik olup sağlıklı ve

dengeli bir ‘insanca yaşam’ için gerekli asgari-ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar” (Uçan, 2005, s. 31, 32).

“Özengen müzik eğitimi, müziğe ya da müziğin belli bir dalında özengence (amatörce) ilgili ve yatkın olanlara yönelik olup, ektik bir müziksel kalıtım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar” (Uçan, 2005, s. 31,32).

“Meslekimüzikeğitimi; müzik alanındaki belirli meslek ya da çalışma dallarının gerekli kıldığı müziksel bilgi, beceri, anlayış ve alışkanlıkların kazandırılmasına yönelik müzik eğitimidir” (Uçan, 2005, s.31,32).

Müzik eğitim programlarının etkili olabilmesi için bireyin ve toplumun ihtiyaçlarına da cevap verir nitelikte olmalıdır. “Mesleki açıdan müzik eğitimi programlarının etkinliği, bireyin ve toplumun ihtiyaçlarına estetik açıdan dengeli olarak cevap verebilmesine bağlıdır. Programların geliştirilmesinde bu ihtiyaçlar açık ve net olarak tespit edilmeli ve eğitim-öğretim faaliyetleri bu doğrultuda planlanmalıdır” (Doğan, 1982, s.167)

“Sanat eğitiminin bir dalı olan müzik eğitimi, kendi içerisinde çalgı eğitimi, ses eğitimi, müzik kuramları eğitimi gibi çeşitli boyutları içerir” (Tuğcular, 1992, s.1).

Müzik eğitiminde çalgı eğitimi önemli bir yere sahiptir. “Çalgı eğitimi, müzik eğitiminin vazgeçilmez bir ögesidir. Çalgı eğitiminin, bireyi çalgı aracılığı ile yetiştirme, geliştirme, müzik ve çalgı alanında belirli bir amaca yönelik istendik davranışları kazandırabilme eğitimi olduğu denilebilir”(Özçimen, 2012, s.7). “Çalgı eğitimi gerek genel gerekse mesleki müzik eğitiminin daha da özeli müzik öğretmenliği eğitiminin önemli ve vazgeçilmez bir boyutudur. Çalgı eğitimi temelde; çalgı çalmayı öğrenebilme, çalgıyı etkin kullanabilme, çalgı çalmayı geliştirebilme ve çalgı çalmayı öğrenebilme basamaklarını gerçekleştirebilecek biçimde programlanıp yürütülür” (Yıldız, 1986, s.3)

Günümüzde çalgı eğitimi veren başlıca eğitim kurumları şunlardır:

- Türk müziği ve batı müziği konservatuarları (ilk, orta, lise ve lisans seviyesinde)
- Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri (lise seviyesinde)
- Güzel Sanatlar Fakültelerinin Müzik Bölümleri (lisans seviyesinde)
- Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği Bölümleri (lisans seviyesinde)

Saksafon, ahşap üflemeli çalgılar grubu içerisinde 20.yüzyıl başlarında popüler olmaya başlayan ve günümüzde birçok müzik tarzında yer alan nefesli bir çalgıdır.

Brüksel’de Adolphe Sax tarafından, 1844’te icat edilen, 1846’da Fransa’da patenti alınan, daha sonra da çeşitli kişiler tarafından geliştirilen, klarinetinkine benzer tek kamışlı, ağızlıklı ve mekanizmalı, yedi ayrı büyüklükte (sopranino, soprano, alto, tenor, bariton, bas, kontrabas) yapılan yumuşak sesli, üflemeli çalgı. Daha çok caz müziğinde ve bandolarda kullanılmasına karşın özellikle Debussy (Rapsodi), Ravel (Bolero), Prokofyev (Teğmen Kije, Romeo Jülyet) gibi besteciler ve diğer 20.yy bestecileri tarafından değerlendirilmiştir (Aktüze, 2003, s. 494).

Saksafon başka bir tanıma göre “Tek kamışlı, aktarımcı bir üflemeli çalgı ailesinin adı. Saksafonlar metalden yapılmış olduğu halde, ‘renk çalgısı’ ya da ‘melodi çalgısı’ özelliğinde olduğu için ahşap üflemeli çalgılar kapsamında değerlendirilir” (Say, 2005, s.461).

Saksafon ailesi Türkiye’de askeri ve sivil bandolarda, kent orkestralarında, caz ve popüler müzik gruplarında yer almaktadır. Saksafon ailesinden günümüzde kullanılan saksafon çeşitleri şunlardır: Soprano Saksafon(Si Bemol), Alto Saksafon (Mi Bemol), Tenor Saksafon (Si Bemol), Bariton Saksafon (Mi Bemol).

1.1. Problem Durumu

Saksafonun günümüzdeki önemine ilişkin Önlü, (2014, s.2) “Saksafon günümüzde kullanılan popüler çalgılardan biridir. 1840’lı yıllarda Adolphe Sax tarafından icat edilen saksafon kısa sürede bandoların, caz ve popüler müziğin vazgeçilmez çalgılarından biri olmuştur” demiştir. Saksafon; klasik müzik ve caz müzik orkestralarında, bandolarda ve popüler müzik guruplarında yer almaktadır. Bu nedenle icraya dayalı bir eğitim gerektirir.

Saksafon eğitimi Türkiye’de yaygın olmamakla birlikte, konservatuvarlarda ve eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği bölümlerinde yeni açılan sanat dallarındandır. Bu nedenle saksafon eğitimi, müzik eğitimcileri ve müzik öğrencileri açısından keşfedilmeyi bekleyen bir alandır. Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda saksafon eğitimi veren öğretim elemanlarının ve bu eğitimi alan öğrencilerin saksafon eğitimine yönelik görüşleri, saksafon eğitiminin gelişimi ve eksiklerin görülmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu araştırmada cevabı aranan problem cümlesi “Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda, saksafon eğitimine yönelik öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri nasıldır?” şeklinde oluşturulmuştur.

1.2. Alt Problemler

Mesleki müzik eēitimi veren kurumlarda, saksafon eēitimine yönelik ēretim elemanı ve ērenci görüşlerinin belirlenmesinde aŗaēıdaki alt problemlerin cevapları aranacaktır.

1. Saksafon eēitimi veren ēretim elemanlarının kiŗisel bilgileri nasıldır?
2. Mesleki müzik eēitimi veren kurumlarda saksafon eēitimine yönelik ēretim elemanı ve ērenci görüşleri nelerdir?

1.3. Araŗtırmanın Amacı

Bu araŗtırmanın amacı; mesleki müzik eēitimi olarak, saksafon eēitimi veren kurumlarda, saksafon eēitimine yönelik ēretim elemanı ve ērenci görüşlerini alarak, Türkiye’deki saksafon eēitimine katkı saēlamak, diēer çalgı eēitimlerine kıyasla yeni olan saksafon eēitim durumunu belirlemeye alıŗarak, müzik eēitimcilerine ve müzik ērencilerine saksafon eēitimi hakkında bilgi saēlamaktır.

1.4. Araŗtırmanın nemi

“algı alma, insanın bir müzik algısını kullanması yoluyla müzikle insanı buluŗturan ve tanıŗtıran, insanın kendisiyle zdeŗleşip bütünleşmesine kaynaklık eden, ona duygularını ifade edebilme fırsatı tanıyan, onu toplumsal olmaya yönlendiren, çalgı eēitiminin, müzik eēitiminin, dolayısıyla müzik sanatının önemli bir uēraŗ biçimidir” (Uslu, 1996, s.105).

Bu alıŗma; Ankara ilinde mesleki müzik eēitimi veren kurumların saksafon eēitimine yönelik ēretim elemanı ve ērenci görüşlerinin belirlenmesinden çıkan sonuçlarla, diēer mesleki saksafon eēitimi veren kurumlara katkı saēlaması, müzik eēitimcilerine, müzik eēitimi ve saksafon eēitimi alan ērencilere rehber olması, saksafon eēitiminin yaygınlaşması ve gelişmesine katkı saēlaması açısından önemli olduēu düşünülmektedir.

Ayrıca bu alıŗma, konu ile ilgili daha sonra yapılması muhtemel alıŗmalara kaynak teŗkil etmesi bakımından önemli olduēu düşünülmektedir.

1.5. Varsayımlar

Bu araştırma şu temel varsayımlara dayanmaktadır;

1. Araştırmanın temelini oluşturan alt problemler çözümlenmiştir.
2. Araştırma için en uygun araştırma yöntemi kullanılmıştır.
3. Araştırmada izlenen yöntemde kullanılan yarı-yapılandırılmış görüşme formunun, örneklem grubundaki öğretim elemanları ve öğrenciler kendi istekleriyle ve içtenlikle sorulara cevaplar vermişlerdir.
4. Veri toplamak için kullanılan araç ve teknikler, araştırma için gerekli verileri sağlayabilir niteliktedir.

1.6. Sınırlılıklar

Bu araştırma,

1. Ankara ilinde mesleki müzik eğitimi veren Hacettepe Ankara Devlet Konservatuvarı Caz Ana Sanat Dalı ve GÜGEF Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı saksafon eğitimiyle,
2. Ankara ilinde saksafon eğitimi veren Hacettepe Ankara Devlet Konservatuvarı Caz Ana Sanat Dalı ve GÜGEF Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalında saksafon eğitimi veren 2 öğretim elemanı ve bu bölümlerde öğrenim gören 9 öğrenciyle,
3. Araştırmacının sağlayacağı maddi olanaklarıyla sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Blues: Caz müziğinin mayasını oluşturan din dışı zenci Amerikan şarkısı. İngilizce To feel blue = üzülmek, hüzünlenmek (Say, 2005, s.79).

Doğaçlama: Hazırlıksız olarak, içten geldiği gibi beste yapma. Sanatsal yaratıcılığın özünde, yürekten kopup gelen buluşları geliştirme edimi vardır. Müzikal doğaçlama, bir anda doğan buluşların özgürce dile getirilmesi ya da bir ezgi modelinin belirli bir form içinde geliştirilmesidir (Say, 2005, s.161).

Eğitim programı: Bir eğitim kurumunun çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağladığı, Milli Eğitim Kurumunun amaçlarının gerçekleşmesine dönük tüm faaliyetler (Varış, 1978, s.17).

Entonasyon: Ses yüksekliğinin doğru olması. Bir eserin seslendirilmesinde perdeleri şaşmaz bir keskinlikle verebilmek, sesleri doğru çıkarmak. Latince “Tek doğru ses”. (Say, 2005, s.180).

Eşlik: Bir eserde esas sesi destekleyen parti ya da partiler. Ses müziğı veya çalgı müziğinde bir eserin armonik niteliğini ortaya çıkaran ona içirik ve derinlik kazandıran müzikal birliktelik (Say, 2002, s.11).

Funk, funky(ing.): Gospel’deki dinsel etkileri de taşıyan pop müzik çeşidi. (Say, 2005, s.209).

Öğretim programı: Okulda ya da okul dışında bireye kazandırılması planlanan bir dersin öğretimiyle ilgili tüm etkinlikleri kapsayan yaşantılar düzeneğidir (Demirel, 2012, s.16).

Pozisyon: Tutuş, durum, duruş (Çalışır, 1991, s.78).

Solo: “Tek; yalnız”. Latince solus sözcüğünden kaynaklanır.(1) Ses ya da çalgı müziğinde tek seslendirici için yazılmış eser. (2) Ses ya da çalgı topluluğunda bir sanatçıya öncelik tanıyarak verilen görev: “Solo soprano”, “Solo keman” gibi (Say, 2005, s.484).

Sound: Tınlama. Fiziksel bir olgu olarak sesin tınlaması. Caz, rock ve dans müziğinde bir solistin, topluluğun, aranjmanın ya da bir bestenin kendine özgü ses özelliğı (Say, 2005, s.489).

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

İlgili alan yazısının taranması sonucunda saksafonla ilgili araştırmalar bulunmakla birlikte mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda, saksafon eğitimini inceleyen, saksafon eğitimine yönelik öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerini ortaya koyan ilgili bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Araştırmanın bu bölümünde saksafon, saksafon eğitimi, çalgı öğretimiyle ilgili konularda yapılan çalışmalar özetlenmiştir.

Önlü (2014) tarafından yapılan “Müzik Öğretmenliği Lisans Programına Yönelik Saksafon Öğretim Programı Tasarısı ve Değerlendirmesi” başlıklı doktora tezinde, on dört haftalık bireysel çalgı saksafon eğitim programı hazırlanmış ve uygulamadaki görünümü sunulmuştur. Hazırlanan programda; programın içeriği nasıl olmalı? Programın kazanım ve kritik davranışları neler olmalı? Programın ölçme değerlendirme boyutuna ilişkin süreç değerlendirmesi nasıl olmalı? Sorularına cevap aranmış ve müzik öğretmenliği lisans programına yönelik bireysel çalgı dersinde saksafon eğitiminin yaygın olmamasının temel nedenlerinden birisi olarak yeterli sayıda öğretim elemanının olmayışına dikkat çekmiştir.

Ünal (1997) tarafından yapılan “Silahlı Kuvvetler Mızıka Astsubay Hazırlama ve Sınıf Okulu’nda Uygulanan Saksafon Eğitimi” adlı yüksek lisans tezinde Silahlı Kuvvetler Mızıka Astsubay Hazırlama ve Sınıf Okulu saksafon eğitimi durumunu ortaya konmuş ve okulun eğitim-öğretim sistemi incelenmiştir. Çalışmada saksafon tanıtılmış, saksafonun üfleme ve nefes tekniklerinden bahsedilmiş, okulun saksafon eğitim programı, öğretim eleman durumu ve öğretim elemanı yetiştirilmesi konuları ele alınarak incelenmiştir. Okulun saksafon eğitiminde bazı problemler olduğu tespit edilmiş ve düzeltilmesi için önerilerde bulunulmuştur.

Selçuk (2012) tarafından yapılan “Silahlı Kuvvetler Bando okulları Komutanlığı Meslek Yüksek Okulunda Uygulanmakta Olan Saksafon Programının Değerlendirilmesi” adlı doktora tezinde, Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı Meslek Yüksek Okulu’nda uygulanmakta olan saksafon programının yeterliliği araştırılmış, program öğeleri açısından incelenmiş, ayrıca öğrencilerin bireysel çalgı başarı durumu ile alan dersleri başarı durumları arasındaki farklılıklar belirlenmiştir.

İldinç (2015) tarafından yapılan “Methode Complete Pour Tous Les Saxophones – H. Klose Metodunun Teknik Becerileri Kazandırma Açısından Nasıl Olduğunun İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde saksafonun tanımı yapılmış, üfleme ve temel tekniklerden bahsedilmiş ve Methode Complete Pour Tous Les Saxophones – H.Klose Metodunun saksafon eğitime teknik açıdan kazandırdığı beceriler incelenmiştir.

New York Devlet Üniversitesi Eğitim Bölümü Program Geliştirme Bürosu (1976) tarafından hazırlanan “Teacing Woodwinds” adlı çalışmada, tahta üflemleri çalgılardan flüt, obua, klarnet, saksafon ve fagot hakkında bilgiler verilmiş bu çalgıların bakımı, başlangıç orta ve ileri düzey icraları ile ilgili teknik konularda bilgiler sunulmuş, çalışma yöntemleri ve materyalleri ile ilgili olarak çeşitli örneklerde bulunulmuştur.

Cripps (2006) “Classical Saxophone CurriculaIn Central America” adlı doktora tezinde Orta Amerika ülkelerinde uygulanan saksafon öğretim programlarını incelemiştir. Araştırmada Orta Amerika’daki saksafon eğitimi araştırılmış, uzmanlarla görüşmeler yapılmış ve sonuç olarak; demografik veri tabanı, metot ve materyallerle ilgili veri tabanları oluşturulmuştur.

Murphy (1994) “Early Saxophone Instruction In American Educational Institutions” adlı doktora tezinde Amerika’daki saksafon eğitiminin tarihsel sürecini, Amerika’da saksafon eğitimi veren müzik kurumlarını, saksafon öğretmenlerinin performans ve bilgi düzeylerini, saksafon repertuarı ve kullanılan metotları incelemiştir.

Saksafon ve saksafon eğitimi konusunda daha önce yapılmış olan araştırmalarda, saksafonun teknik özellikleri, saksafon eğitimi ve öğretim programlarının durumu, şu an kapatılmış olan Bando okullarının saksafon öğretim elemanı yeterliliklerinden ve saksafon eğitiminde kullanılan metotların kazanımları karşılamasından bahsedilmiştir.

Bu araştırmada, ilgili araştırmalardan yararlanılmış ve gereken yerde kaynak olarak kullanılmıştır.

Ancak bu araştırma Ankara ilinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda saksafon eğitimine yönelik öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerini alarak, saksafon eğitim durumunu belirlemeye çalışması ve saksafon eğitimine katkı sağlayacağı düşünülen görüşleri ortaya koymasıyla, ilgili çalışmalardan farklılık göstermektedir.

BÖLÜM III

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

3.1. Müzik Eğitimi

“Müzik, insanlar ve toplumlar üzerinde değişik etkileri bulunan, kültür ürünüdür. İnsanlar bulundukları, doğal, toplumsal, kültürel çevreleriyle olan etkileşimlerini, iletişimlerini sesleri biçimlendirerek yaparlar. İnsanın, sesleri biçimlendirip anlatım aracı olarak kullanma yöntemine ‘müzik’ diyoruz” (Küçüköncü, 2003, s.324).

Müzik, insan yaşamında her zaman var olmuştur; insan ve toplum için önemli işlevleri vardır. “Müziğin insan yaşamında çok önemli görevleri vardır. Bunlar bireysel, toplumsal, kültürel, ekonomik ve eğitimsel olmak üzere beş ayrı kümede toplanabilir. Bu vazgeçilmez ve olmazsa olmazları nedeniyledir ki müzik, yararlı/kullanışlı bir eğitim aracı, hem etkili bir öğretim yolu-yöntemi, hem de önemli bir eğitim alanıdır”(Uçan, 1997, s.24)

Platon (2005, s.117) “gençler bir sağlık ülkesinde yaşıyormuş gibi her şeyden yarar görsünler, güzel yapıtlardan gözlerine veya kulaklarına değen her şey, dünyanın en güzel ülkesinden sağlık getiren bir rüzgar gibi, onları diriltsin, ta çocukluktan güzeli sevmeye, güzele benzemeye, güzelle uyum içinde yaşamaya doğru onları usulca götürsün. Bu nedenlerden dolayı müzikle eğitim en üstün eğitimidir, çünkü ritim ve uyum, ruhun ta içine girer ve onu uyumlu kılar” demiştir.

Müzik eğitimi, temelde, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin kendi müziksel yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkılarak belirli amaçlar doğrultusunda, planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yola, belirli hedeflere ulaşılır. Müzik eğitimi yoluyla birey ve çevresi, özellikle müziksel çevresi arasındaki iletişim ve etkileşimin daha sağlıklı, daha düzenli, daha etkili ve daha verimli olması beklenir (Uçan, 2005, s.14).

Dünyanın çeşitli ülkelerinde müzik eğitimi verilmektedir. Uçan (1997, s.30)’a göre “müzik eğitimi, temelde, genel, özengen ve mesleki olmak üzere üç ana amaca yönelik olarak düzenlenip gerçekleştirilir. Ve bu üç ana amaçtan daha çok hangisine yönelik ise ona göre bir nitelik kazanır”.

3.1.1. Mesleki Müzik Eğitimi

Mesleki müzik eğitimi; müziği meslek olarak seçmiş veya seçilmiş kişilerin mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda almış oldukları müzik eğitimidir.

Mesleki (profesyonel) müzik eğitimi, müzik alanının bütününü, bir kolunu ya da dalını, o bütün kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin yada mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar (Uçan, 1997, s.32).

Türkiye’de mesleki müzik eğitimi veren kurumları Önlü (2014, s.11) şu şekilde açıklamıştır; “Türkiye’de mesleki müzik eğitimi, üniversitelerin Eğitim Fakülteleri, Güzel Sanatlar Fakülteleri, İlahiyat Fakülteleri, Devlet Konservatuarları ve Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı’nda verilmektedir.” 15 Temmuz 2016’dan sonra Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı kapatılmıştır.

3.1.2. Müzik Öğretimi

Eğitim ve öğretim birbiriyle ilişkilidir. Önlü (2014, s.12) öğretimi; genel anlamıyla okulda verilen planlı programlı eğitim olarak tanımlamıştır.

Müzik öğretimi, “belirli bir amaç doğrultusunda müziksel öğretmeyi planlama, başlatma, yönlendirme, kolaylaştırma, gerçekleştirme ve denetleme süreci olarak tanımlanabilir” (Say, 2001, s.116).

Uçan (1994, s.55)’a göre müzik öğretimi; "müzik öğretiminin önceden tasarlanan ayrıntılı planı ve bu planın uygulamadaki görünümüdür."

“Genel, mesleki ve özengen müzik eğitimi arasında belli ilişkiler vardır. Kendi aralarında aşamalılık ve sıralılık içerirler. Müzik eğitimi genel müzik eğitiminden mesleki müzik eğitimine doğru derinlik kazanır ve gelişir” (Özdemir, 2007, s.12). Müzik öğretimi de genel müzik öğretiminden mesleki müzik öğretimine doğru derinlik kazanır ve gelişir.

3.1.3. Çalgı Eğitimi

Müzik eğitiminin en önemli dallarından biride çalgı eğitimidir. Çalgı eğitimi; “bireyin çalgısal davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik yönde ve nitelikte değişme oluşturma sürecidir” (Siperoğlu’ndan aktaran, Tuğcular, 1992, s.3).

Çalgı eğitiminin önemini Tanrıverdi (1997, s.153) şu sözlerle açıklamıştır; “Müzik eğitiminin temel boyutlarından biri olan çalgı eğitiminin yapılmadığı durumlarda, müzik eğitimi ya eksik, ya yetersiz ya da yeterince sağlam ve tutarlı olamaz.”

Çalgı eğitiminde öğretmen faktörü çok önemlidir.

Çalgı eğitiminde niteliği etkileyen üç temel faktörden söz edilebilir. Öğretmen, öğrenci ve öğretim programı. Bu faktörlerden en önemlisi kuşkusuz ki öğretmendir. Etkili çalgı çalmayla ilgili temel doğru teknik ve müzikal davranışları öğrenciye kazandırarak bu temel davranışların geliştirilmesinin ve etkili çalgı çalmaya dönüştürülmesinin önünü açacak olan kişidir (Çilden, 2003, s.297).

Akkuş (1996, s.164) çalgı öğretimini şu şekilde açıklamıştır; “Çalgı öğretimi, çalgı çalmayı çalgı öğrenmenin gerçekleşmesi ve çalgıyı seslendirmek için bireyin davranışlarında teknik ve estetik nitelikli yeni davranışlar geliştirmek amacıyla uygulanan süreçlerin tümüdür.”

Çalgılar günümüze kadar birçok değişim geçirmiştir. Günümüz orkestra çalgılarına baktığımızda;

- Orkestra çalgıları ses rengi, yapı ve sesin elde ediliş yöntemine göre dört ana kümeye ayrılırlar.
1. Tahta Üflemeli Çalgılar: Flüt, Obua, Klarnet, Fagot, Saksafon.
 2. Bakır Üflemeli Çalgılar: Korno, Trompet, Trombon, Tuba.
 3. Vurmalı Çalgılar: Timpani, Zil, Davul, Çan. Bu grupta bu çalgıların dışında da birçok vurmalı çalgı vardır.
 4. Telli / Yaylı çalgılar: Keman, Viyola, Viyolonsel, Kontrbas, Arp (Önlü, 2014, s.12,13).

3.2. Saksafon ve Saksafonun Yapısal Özellikleri

Saksafon 1840’lı yılların başında Paris’te yaşayan Belçikalı çalgı yapımcısı Antoine-Joseph Adolphe Sax tarafından tasarlanmıştır. Sax’ın sesi anlamına gelen saksafon müzik tarihi açısından diğer müzik aletlerine göre daha yeni bir çalgıdır. Günümüze kadar saksafona çeşitli perdeler eklenmiş olsa da genel görünümü çok değişmemiştir.

İlk olarak 1844 yılında Paris Konservatuari’nda “Juda’nın Son Kralı” adlı opera eserinin seslendirilişinde kullanılmıştır. İlk tasarlanan saksafon Do tonundaydı fakat 1846 yılında on ayrı tonda saksafonun daha Adolphe Sax tarafından patenti alındı. 1847 Yılında Paris’te “Gymnase Musical” adı ile bir müzik okulu kuruldu ve bu tarihten itibaren saksafon artık Fransa’da bandolarda kullanılmaya başlandı. Adolphe Sax 1894 yılında ölmüştür. Adolphe Sax’ın ölümünden sonrada saksafonun yapısındaki değişiklikler ve yenilikler her geçen gün devam etmiş, besteciler yazdıkları yapıtlarda saksafona yer vermeye başlamışlar ve saksafon öğretimi için metotlar oluşturmaya başlanmıştır.

1800'lü yılların sonlarından itibaren Jacques Ibert, Paul Creston, Pierre Max ve Alexandre Glazunov gibi besteciler tarafından saksafon için oda müziği, konçerto ve sonatlar bestelenmiştir. George Bizet, Zoltan Kodaly, George Gershwin, Modest Mussorgsky gibi besteciler de eserlerinde saksafona yer vermişlerdir. Klasik müzik orkestraları için saksafon sadece çağdaş müzik yapıtlarında kendine yer bulmasına rağmen günümüzde özellikle caz müzikte ve bandolardaki yerini halen muhafaza etmektedir (İldinç, 2015, s.15)

Saksafon pirinç alaşımlı bir çalgıdır. Bu özelliği ile bakır üflemeli çalgı gurubunda yer alması gerekirken kıvrak çalımı ve yumuşak ses renginden dolayı tahta üflemeli çalgı gurubunda yer almaktadır.

Saksafonu oluşturan parçalar; gövde, horoz (deveboynu), kalak, bek, bilezik, kamaş ve askı kayışıdır. Saksafonu çalmaya uygun hale getirebilmek için ilk önce bek horoza takılır. Sonra horoz gövdeye takılır ve hizalandıktan sonra horoz vidası marifetiyle sıkıştırılarak sabitlenir. Eğer beki takmakta güçlük çekilirse, horoz mantarına biraz mantar yağı uygulanır. Kamaş ıslatılıp dikkatlice beke yerleştirilerek bilezik yardımıyla sabitlenir. Askı kayışı saksafona bağlandıktan sonra çalgı, icra için hazır hale gelmiş olur (Önlü, 2014, s.14)

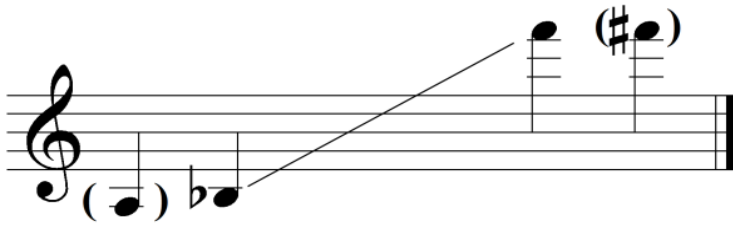
Saksafon kıvrak melodi kabiliyeti ve etkileyici ses rengiyle kısa zamanda özellikle caz ve popüler müzikte önemli bir çalgı haline gelmiştir. Saksafon klasik müzikte 20.yüzyıl çağdaş eserlerinde sıkça yer almış, melodik partilerde kullanıldığı gibi bazı efektif sesleri de bu eserlerde kullanılmıştır.

Saksafon ailesi ses renkleri ve büyüklüklerine göre ayrılmıştır. Bunlar; sopranino, soprano, alto, tenor, bariton, bas ve kontrabas saksafondur. Günümüzde klasik ve caz orkestralarında ve bandolarda en çok kullanılan saksafon çeşitleri; soprano, alto, tenor ve bariton saksafondur.

Şekil 1.Saksafon türleri

Saksafonun ses genişliği iki buçuk oktavdır. Saksafonun ses aralığı şekil 2’degösterilmiştir.

Şekil 2.Saksafonun ses aralığı

3.3. Saksafon İcrasıyla İlgili Temel Konular

Saksafon üflemeli bir çalgı olduğundan diğer üflemeli çalgılarda olduğu gibi saksafonda da en önemli şey doğru ve temiz bir ses elde etmektir. Bunun için ilk önce vücut pozisyonumuzun doğru olması gerekir. “Ayakta veya otururken dik fakat rahat bir duruş sergilenir. İki ayakta yer ile temas halindedir. Nota sehpası, notanın rahatlıkla okunmasını sağlayacak şekilde konumlandırılmalıdır. Askı kayışı çalgının yükünü taşıyacak şekilde ayarlanmalıdır. Saksafon öne ya da yana (saksafon çeşidine göre değişebilir) rahat bir pozisyonda olmalıdır” (Teal, 1963, s.31).

Vücut pozisyonumuzu doğru bir şekilde sağladıktan sonra sıra saksa fonu doğru bir teknikle üfleme ye gelir. Saksafonda doğru üfleme tekniği şu şekilde tanımlana bilir; “Alt dudak, dişleri kapatacak şekilde –mümkün oldukça doğal- içe doğru kıvrılır, kamışa alt dudak temas eder. Bekin üst tarafına ise dişlerle temas edilir” (Worth, 1927, s.10)

“Saksafon icrasında doğru üfleme tekniği için, ağız ısıklık çalıyor gibi bir pozisyonda ya da ‘u’ vokalini seslendiriyor gibi bir pozisyonda olmalı, bek ağzın tam ortasına gelecek şekilde, baş dik vaziyette olmalı. Saksafon üflenirken ‘tu’ ya da ‘du’ der gibi üflenmeli” (Önlü, 2014, s.16).

Güçlü bir ses elde etmek için diğer üfle meli çalgılarda olduğu gibi saksafonda da diyafram nefesi kullanılmalıdır. Diyafram nefesi doğru kullanılmazsa güçlü bir ton elde edilemeyeceği gibi entonasyon problemleri ortaya çıkacaktır. Bununla birlikte bekin ağız içinde tam ortada olmaması, kamışın kırık, kalın ya da ince olması, saksafonda oluşan mekanik arızalar gibi faktörler de doğru sesi elde etmemizi olumsuz etkileyecektir.

Saksafonda notaları icra edebilmemiz için sol elin parmakları üstteki, sağ elin parmaklar alttaki perdelerin üzerinde bulunan ve perdeleri kapatmaya ve açmaya yarayan sedeflerin üzerine konur. Sağ elin başparmağı saksafonun arkasında bulunan ve dengeyi sağlayan metal çıkıntıya yerleştirilir. Parmaklar icra sırasında sedeflerin üzerinden çok kalkmamalıdır. Seri ve doğru bir icra için bu çok önemli bir faktördür.

3.4. Bando ve Bando Müziğinde Saksafon

Bandonun tanımı kısaca; “Üfle meli ve vurmali çalgılardan oluşan askeri ya da sivil topluluk” (Say, 2005, s.58). Bandolar genel olarak tören ve gösteri amaçlı kurulmuş müzikal topluluklardır. Askeri bandolar olduğu gibi sivil bandolarda mevcuttur.

Bando müziğine ilişkin Say (2005, s.59) şunları söylemiştir;

Bandoların seslendirdiği uluslararası bando müziği dağarı. ‘Senfonik bando’ nitelemesi, senfonik orkestranın bando müziğindeki karşılığı olan geniş çalgı topluluğunu belirtir; bu topluluklar, senfonik repertuarı seslendirebilir; ancak orkestra eserinin bando çalgılarına uyarlanmış olması gerekir.

Bandoda solo çalgı klarnettir. Orkestradaki birinci ve ikinci kemanların yerini, birinci ve ikinci klarnet alır. Viyola gurubunu üçüncü klarnetler ve Mi bemol alto saksafonlar, viyolonsel gurubunu, küçük bas ya da fagot ile Si bemol tenor saksafonlar; kontrbasın yerini, Mi bemol ve Si bemol baslar karşılar.

Saksafona ilk Fransız bandolarında yer verilmiştir. Daha sonra saksafon bütün bandolarda kullanılan önemli bir çalgı haline gelmiştir. Bandolarda soprano saksafonlar klarnetlerle aynı görevi üstlenip, orkestralardaki kemanların, alto saksafon viyolaların, tenor saksafon viyolonsellerin ve bariton saksafon da kontrbasın yerini alır.

Saksafon taşınması kolay, kıvrak çalım kabiliyetine sahip ve hareketli hallerde de çalınabilen bir çalgı olmasından dolayı bandoların vazgeçilmez çalgılarından olmuştur.

Türkiye’de askeri bandolar çoğunlukta olmakla birlikte, bazı belediyelerin de kendi bünyesinde bandoları bulunmaktadır. Askeri bandoların görevleri askeri törenleri icra etmek ve askeriye’nin belirlediği müziksel faaliyetlerini yerine getirmektir. Sivil bandolar ise günümüzde hem bando hem de Kent Orkestrası adı altında müzik faaliyetlerini sürdürmektedirler.

Şekil 3. Askeri bando

3.5. Caz Müziğinde Saksafon

Caz müziği denince akla ABD gelmektedir. 16.yüzyılın sonlarından 19.yüzyılın başlarına kadar Afrika’dan Amerika’ya getirilen zenci kölelerin kendi müzik yapılarıyla batı müzik yapısının harmanlanmasından caz müzik oluşmuştur.

...Caz müziği denildiği zaman birçok kimsenin aklına gelen ilk soru, neden bu müziğe caz dendiği ve böyle bir tabirin nerden geldiğidir. Bu husus Batı dünyasını da çok meşgul etmiş ve Profesör Marshall Stearns (ölmeden evvel Amerika’da Caz Araştırma Merkezi’nin başkanıydı) yazdığı Story Of Jazz adlı kitabında bu hususta belli başlı üç teorisinin ortaya sürüldüğünü belirtmişti. Bu teoriler:

1. Caz kelimesinin Batı Afrika’ya götürülen yerlilerle beraber geldiğini ve “hızlandırmak”, “heyecanlandırmak” manasında kullanıldığı,
2. Arabistan’dan Sudan vasıtasıyla Afrika’ya süzülüşü ve aslının “cazib”, “cezbe” gibi Arapça kelimelerden geldiği,
3. Caz tabirinin Fransızca “jaser” kelimesinden geldiği ve konuşmak gevezelik etmek manasına gelen bu tabirin bu müziğe aktarıldığıdır(Sermet, 1999, s.9).

“Caz müzik ne zencilerin nede beyazların müziğiydi; sadece bu birleşmede meydana gelen kültür paylaşımının bir ürünüydü. Caz ‘siyah’ ve ‘beyaz’ın birbiriyle karşılaşması sonucu doğdu. Bu nedenle de karşılaşmanın en yoğun olarak yaşandığı yerde, ABD’nin güneyinde ortaya çıktı. Bugüne dek sadece bu karşılaşma çerçevesinde mümkün olduğu varsayıldı. Burada eğer Amerika’da ırkların konumlanışından hareketle beyaz ögesi, ya da tersine özellikle entelektüel çevreler ve hayran kitlesi içinde sık rastlanan ırk önyargıları nedeniyle siyah ögesi aşırı vurgulanırsa; caz varoluşunun temelini yitirir” (Berendt, 2003, s.29-30).

Günümüz popüler müzikleri caz müziğinden doğmuştur. “Yüzyılımızın popüler müziğini besteleyen cazdır. TV polisiyelerinin müziğinden tutun, asansörlerde, otel lobilerinde ve radyo reklamlarında, filmlerde ve walkman’de kulağımıza çalınan; ya da çarlistondan rock’a, funk ve hip-hop’a kadar dans ederken duyduğumuz günümüzün harcıalem müziğinde bizi saran bütün sound’lar cazdan gelmektedir. (çünkü Batı müziğine vuruş – beat- cazla girmiştir) (Berendt, 2003, s.19).

Caz müziğini batı müziğinden ayıran en büyük etken doğaçlamadır. “Caz müziği, 20. yüzyılın hemen bütün müzik stillerinden yaralanmış olan zengin bir koleksiyondur. İlke olarak çalgı müziğidir ve din dışıdır. Mayasındaki doğaçlama ve swing gibi başlıca iki etken, gelişen caz stillerine temel olmuştur” (Say, 2005, s.94).

Saksafon caz müziğinde büyük orkestralarda “jazzband” , küçük orkestralarda “combo” ve solo çalgı olarak çok sık kullanılmıştır. Ses rengi ve kıvrak çalımıyla caz müzikte çok popüler bir çalgı haline gelmiştir.

İdeal caz çalgısı, trompet gibi ifadesi güçlü klarnet gibi hareketli olmalıdır. Saksafon ailesinin çalgıları, diğerlerinde genellikle birbiri ile zıt duran bu iki özelliği birleştirir. Saksafon bu yanlarıyla cazda önemlidir; ancak bu konuma 30’lu yıllarda gelmiştir ve saksafoncularda bir New Orleans geleneğinden söz etmek bu nedenle mümkün değildir. O dönemde saksafoncular şaşkın bakışlarla izlenirdi; tıpkı bugün suzafon ya da theremin çalanlara bakıldığı gibi; müzik aşkına değil, ender rastlanan bir şey olduğu için dinlenirdi. Saksafon cazdan çok “yumuşak” ya da popüler dans müziğinin bir ögesi olarak görülürdü. Saksafonun caz geleneği olmadığından, aleti cazvari çalabilmek için önceleri klarnet geleneğinden yararlanırdı. Buna karşın 50’lerde tersine klarnetçilerin enstrümanlarını tenor saksafon gibi çaldığını hatırlamak yeter. Saksafonlar, sopranino ve soprano saksafondan kalına doğru alto, tenor ve bariton saksafon, bas (ve kontrbas) saksafon olarak sıralanır. Caz müziğinde en önemli olanları soprano, alto, tenor ve baritondur (Berendt, 2003, s.268,269).

Şekil 4. Jazz band’de saksafon ailesi

3.6. Klasik Müzikte Saksafon

Saksafon diğer çalgılara göre yeni bir çalgı olmasından dolayı klasik müzikte çağdaş eserlerde yer bulmuştur. 20.yüzyıl çağdaş bestecileri saksafonu kullanmaya başlayıp birçok metot, etüt yazılmış, konçerto, süit ve sonat bestelemişlerdir. “Saksafon için yazılmış iki değerli konçertonun belirlenmesi gerekir: Aleksander Glazunov’un saksafon konçertosu (1931) ve Jacques Ibert’in “Concertino de camera” (1935) saksafon ve oda orkestrası için eseri. Öte yandan Berlioz, “Hymne Sacree” Bizet ‘L’ Arlessianne” süiti, Richard Strauss “Sinfonia Domestica” başlığı altındaki orkestra eserlerinde saksafona yer vermiştir. Meyerbeer, Ravel, Britten, Stravinski, gibi bestecilerin de bu çalgıyı eserlerinde değerlendirdiği görülür” (Say, 2005, s.462).

Türkiye’de senfoni orkestralarında ve operalarda saksafon bulunmamaktadır. Çalınan eserlerde saksafon partisi varsa takviye saksafon sanatçısı davet edilerek eser seslendirilmektedir.

Şekil 5. Klasik müzikte saksafon

BÖLÜM IV

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli ve deseni, örneklem grubu, verilerin toplama aracı, verilerin toplanması, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanmasına ilişkin bilgiler verilmiştir.

4.1. Araştırmanın Modeli ve Deseni

Bu araştırma betimsel bir araştırma olup durum saptaması yapılmıştır. Araştırmada var olan bir durumu olduğu gibi ortaya koymak amacıyla yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği uygulandıktan sonra verilere temel düzey analizlerden betimsel analiz yöntemi uygulanmış.

“Temel düzey analizin amacı, araştırmacılar tarafından yapılan gözlem ve görüşmelere hiç etkide bulunmadan, yorumlamada bulunmadan ya da az bir şekilde yorumda bulunarak dürüst bir biçimde verileri ortaya koymaktır”(Ekiz, 2009, s.75).

Betimsel analiz, araştırmada kullanılan gözlem, görüşme ve doküman(belge) gibi veri toplama araçlarında yer alan soru, konu ya da temalar temele alınarak analiz edilir. Analizlerde, temele alınan soru ya da konu başlık haline getirilerek, başlığa uygun olan verilerden doğrudan doğruya alıntılar yapılarak analizler ortaya konur. Betimsel analiz, doğrudan alıntılar ile beslenir ya da desteklenir. Birincil düzey analiz olarak da bilinen betimsel analiz, doğrudan bir konunun resmedilmesi, tanımlanması ve açıklanmasını amaçlar (Ekiz, 2009, s.76).

Şekil 6.Araştırmanın genel deseni

4.2. Örneklem Grubu

Yapılan görüşmelerde mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda saksafon eğitimi Ankara ilinde, Hacettepe Ankara Devlet Konservatuvarı Caz Ana Sanat Dalı ve GÜGEF Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalında verildiği belirlenmiştir. Bu nedenle örneklem grubunu bu iki okulda saksafon eğitimi veren 2 öğretim elemanı ve okulların ilgili bölümlerinde öğrenim gören 9 öğrenci oluşturmaktadır.

4.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada, veri toplama aracı olarak yarı-yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın temelini oluşturan soruları yanıtlamak amacıyla çalışma grubunu oluşturan okullarda saksafon eğitimi veren 2 öğretim elemanına ve okulların ilgili bölümlerinde öğrenim gören 9 öğrenciye açık uçlu yarı-yapılandırılmış görüşme formu uygulanmadan önce uzman görüşü alınmıştır. Başlangıçta soru havuzunda 20 soru hazırlanmıştır. Uzman görüşü doğrultusunda araştırmacı tarafından görüşme formundaki soru sayısı öğretim elemanlarına 10 soru, öğrencilere 8 soru olmak üzere toplam 18 soru olarak belirlenmiştir. Hazırlanan bu açık uçlu yarı-yapılandırılmış görüşme formunda, görüşme sorularının anlaşılabilirliği ve araştırma amacına uygunluğu denetlenmiştir.

“Görüşme ilk bakışta kolay bir veri toplama yöntemi görülebilir ve sadece konuşma dinleme gibi herkes tarafından kullanılan temel becerileri gerektirdiği düşünülür. Ancak görüşme; beceri, duyarlılık, yoğunlaşma, bireyler arası anlayış, öngörü, zihinsel uyanıklık ve disiplin gibi pek çok boyutu kapsaması açısından, hem sanat hem de bilimdir”(Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 80).

“Görüşme, nitel araştırmada temel veri toplama araçlarındandır. Aynı zamanda başkalarını anlamak için kullanılan en güçlü yöntemlerdendir” (Punch, 2005, s. 60).

Yarı-yapılandırılmış görüşme, yapılandırılmış görüşmeden biraz daha esnektir. Bu teknikte araştırmacı önceden sormayı planladığı soruları içeren görüşme protokolünü hazırlar. Buna karşın araştırmacı görüşmenin akışına bağlı olarak değişik yan ya da alt sorularla görüşmenin akışını etkileyebilir ve kişinin yanıtlarını açıklaması ve ayrıntılandırmasını sağlayabilir. Eğer kişi görüşme esnasında belli soruların yanıtlarını başka soruların içerisinde yanıtlamış ise araştırmacı bu soruları sormayabilir. Yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği sahip olduğu belirli düzeyde standartlık ve aynı zamanda esneklik nedeni ile eğitim bilim araştırmalarında daha uygun bir teknik görünümü vermektedir. Bu görüşme nitel araştırma içerisinde görülebilir (Ekiz, 2009, s. 63).

“Yarı-yapılandırılmış görüşme tekniğinin araştırmacıya sunduğu en önemli kolaylık görüşmenin önceden hazırlanmış görüşme protokolüne bağlı olarak sürdürülmesi nedeni ile daha sistematik ve karşılaşılabılır bilgi sunmasıdır” (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s.78).

4.4. Verilerin Toplanması

Araştırmada açık uçlu yarı-yapılandırılmış görüşme formu alt problemler doğrultusunda hazırlanmış, çalışma grubundaki ilgili öğretim elemanları ve öğrencilerin bilgisi ve izniyle yüz yüze görüşmeler yapılarak ses kayıt cihazı ile kaydedilmiş, kayıtlar bilgisayar ortamında yazıya dökülmüştür.

4.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Araştırmada elde edilen veriler, araştırmanın temelini oluşturan alt problemlerin başlıkları altında sınıflandırılmış, betimsel analiz/içerik analizi yöntemiyle doğrudan aktararak çözümlenmiş ve bulgular yorumlanmıştır.

“Betimsel analiz dört aşamadan oluşur

- Betimsel analiz için bir çerçeve oluşturma,
- Tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi,
- Bulguların tanımlanması,
- Bulguların yorumlanması.

Betimsel analizde elde edilen veriler daha önceden belirlenen başlıklar altında özetlenir ve yorumlanır” (Altunışık, vd. 2010, s.322).

BÖLÜM V

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırmanın alt problemlerine yönelik bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Gazi Üniversitesine K1, Gazi Üniversitesinde saksafon eğitimi veren öğretim elemanına U1, bu üniversitede saksafon eğitimi alan öğrencilere görüşme formlarının yapılış sırasına göre Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6 kodları, Hacettepe Üniversitesine K2, Hacettepe Üniversitesinde saksafon eğitimi veren öğretim elemanına U2, bu üniversitede saksafon eğitimi alan öğrencilere görüşme formlarının yapılış sırasına göre Ö7, Ö8, Ö9 kodları verilmiş, bu kodlarla beyan ettikleri görüşler ve yorumlar açıklanmıştır.

5.1. Saksafon Eğitimi Veren Öğretim Elemanlarının Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Öğretim elemanlarının birikim ve tecrübelerini belirlemek amacıyla, saksafonla ilgili hangi okullardan mezun oldukları, öğrenim durumları ve kurumlarında kaç yıldır saksafon eğitimi verdikleri sorulmuştur. Öğretim elemanlarının verdikleri cevaplar;

U1: “Saksafon eğitimine 13 yaşında Mızıka Astsubay Hazırlama okulunda başladım. Daha sonra Gazi Üniversitesi Müzik Öğretmenliği bölümünde lisans ve yüksek lisans eğitimimi tamamladım. Şuan doktora eğitimindeyim, aynı zamanda eş zamanlı olarak royal akademide LRSM ve FRSM diploma seviyelerini bitirdim. Yurt içinde ve yurt dışında masterclass(çalıştay) ve summer scholl(yaz okulu) eğitimlerine katıldım. Gazi Üniversitesinde bir yıldır saksafon eğitimi vermekteyim.”

U2: “Saksafon eğitimine 2001 yılında Kentucky Üniversitesinde başladım. 2002 yılında bu üniversiteden ayrılıp Berklee Üniversitesine geçtim. Bu üniversiteyi de 2005 yılında

bitirdim. Hacettepe Üniversitesinde yüksek lisans eğitimimi tamamladım. Aynı üniversitede 7 yıldır saksafon eğitimi vermekteyim.”

Tablo 1

Saksafon Eğitimi Veren Öğretim Elemanlarının Öğrenim Durumları ve Üniversitede Görev Yapma Süreleri

Öğrenim Durumu	Görev süresi	
Lisansüstü	1 yıl	U1
Lisansüstü	7 yıl	U2

Yukarıdaki tablodan ve öğretim elemanlarının verdikleri cevaplardan anlaşıldığı gibi iki öğretim elemanının da öğrenim durumu lisansüstüdür. U1 1 yıldır, U2 7 yıldır ilgili kurumlarda saksafon eğitimi vermektedirler. Ayrıca saksafon alanında aldıkları eğitimlerin saksafon eğitimi vermek için yeterli olduğu düşünülmektedir.

5.2. Saksafon Eğitimine Yönelik Olarak Öğretim Elemanı ve Öğrencilerin Karşılaştırmalı Görüşlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

5.2.1. Saksafon Eğitiminin Kaç Yaş Aralığında, Hangi Eğitim Kademesinden Başladığına, Saksafon Eğitimin Kaç Yıl Sürdüğüne İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri ve Görüşlerden Elde Edilen Bulgular

Öğretim elemanlarına kurumlarında saksafon eğitiminin kaç yaş aralığında ve hangi eğitim kademesinde başladığı, eğitimin kaç yıl sürdüğü sorulmuştur. Öğrencilere de saksafon eğitimine kaç yaşında, hangi eğitim kademesinde başladıkları ve bu eğitimin kaç yıl sürdüğü sorulmuştur. Cevaplar şu şekildedir;

U1: “Gazi Üniversitesi Müzik Bölümünden mezun olan bir öğrenci için saksafon eğitimi 18-22 yaş aralığında yapılmaktadır ve lisans seviyesinde 4 yıl sürmektedir.”

U2: “Öğrenciler eğitim için okulumuza yirmili yaşların başında gelmektedirler. Eğitim Lisans seviyesinde başlamaktadır. Bir yıl hazırlık 4 yılda lisans olmak üzere toplamda 5 yıl eğitim alınmaktadır.”

Ö1: “Saksafon eğitimine, 20 yaşında lisans seviyesinde başladım. Eğitimim 4 yıl sürecektir.”

Ö2: “Saksafon eğitimine 20 yaşında başladım. Eğitimim lisans seviyesinde 4 yıl sürecektir.”

Ö3: “Saksafon eğitimine, lisans seviyesinde 18 yaşında başladım. Eğitimim 4 yıl sürecektir.”

Ö4: “Saksafon eğitimine, lisans düzeyinde 20 yaşında başladım. Okulumuzda bu eğitim 4 yıl sürmektedir.”

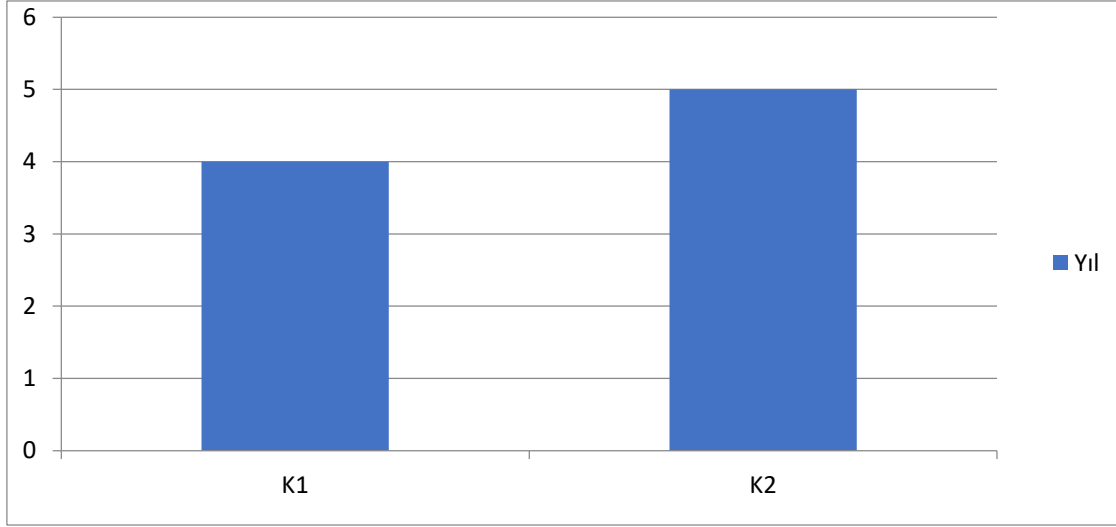
Ö5: “Saksafon eğitimine, 20 yaşında lisans seviyesinde başladım. Saksafon eğitimim 4 yıl sürecektir.”

Ö6: “Saksafon eğitimine, 19 yaşında lisans seviyesinde başladım. Lisans 2. sınıftan başladığım için eğitimim 3 yıl sürecektir.”

Ö7: “Hacettepe Üniversitesi caz bölümünde saksafon eğitimine 25 yaşında başladım. Lisans seviyesinde başladım. Eğitimim 1 yıl hazırlık, 4 yıl lisans olmak üzere toplamda 5 yıl sürmektedir.”

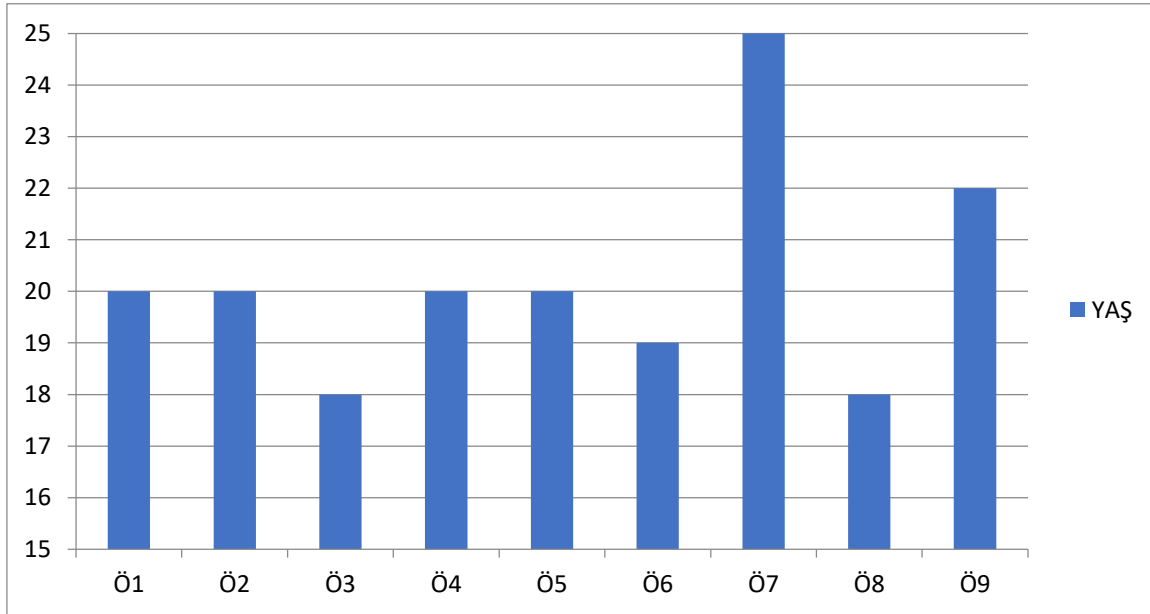
Ö8: “Hacettepe caz bölümünde saksafon eğitimine 18 yaşında lisans kademesinde başladım. 1 yıl hazırlık 4 yıl lisans olmak üzere toplamda 5 yıl sürmektedir.”

Ö9: “Hacettepe Üniversitesi caz ana sanat dalı bünyesinde almış olduğum saksafon eğitimine 22 yaşında başladım. Almış olduğum eğitim 1 yıl hazırlık, 4 yıl lisans olmak üzere toplamda 5 yıl sürmektedir.”

Şekil 7. Mesleki saksafon eğitimi veren kurumların lisans eğitim süreleri

Öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerinden elde edilen bulgulara göre; K1 ve K2’de saksafon eğitimi lisans seviyesinde başlamaktadır. Şekil 7’de belirtilen bulgulara göre saksafon eğitimi K1’de 4 yıl, K2’de 1 yıl hazırlık, 4 yıl lisans olmak üzere toplamda 5 yıl sürmektedir.

Şekil 8. Saksafon eğitimi alan öğrencilerin lisans seviyesinde saksafon eğitimine başlama yaşları

Şekil 8’de öğrencilerin lisans seviyesinde kaç yaşında saksafon eğitimine başladıkları gösterilmektedir. Öğrenciler 18-25 yaş aralığında, lisans seviyesinde saksafon eğitimine başlamışlardır. Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin verdiği yanıtlardan, bu araştırmada lisans düzeyinde saksafon eğitimi alan öğrencilerin, eğitim dönemini tamamladıklarında yaş aralıklarının 21-30 yaş olduğu belirlenmiştir.

Öğretim elemanları ve öğrencilerin, saksafon eğitiminin kaç yaş aralığında, hangi eğitim kademesinden başlaması ve bu eğitimin kaç yıl sürmesi gerektiğine ilişkin görüşleri şunlardır;

U1: “Saksafon eğitimi ortaöğretimden itibaren başlarsa, bütün çalgı eğitimlerimde olduğu gibi çok daha faydalı olacaktır. Fakat GÜGEF Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalında müzik öğretmeni yetiştirildiği için saksafon eğitimi bireysel çalgı adı altında lisans seviyesinde verilebilmektedir. Bu eğitim güzel sanatlarda olduğu gibi orta öğretim kademesinden başlarsa daha verimli olacağı kanaatindeyim.”

U2: “Ortaöğretimden başlaması uygun olur ve lisansın sonuna kadar sürebilir.”

Ö1: “Ortaöğretim seviyesinden başlayıp lisans seviyesi dâhil olmak üzere 8 yıl eğitim görmek daha faydalı olacaktır.”

Ö2: “Ortaöğretim ve lisans seviyelerinde saksafon eğitimi verilebilir.”

Ö3: “Ortaöğretimden lisans seviyesine kadar 8 yıllık bir eğitim yeterli olacaktır.”

Ö4: “Ortaöğretim seviyesinden başlamalı, lisans sonuna kadar devam etmelidir.”

Ö5: “Saksafon eğitimi ortaöğretim kademesinden başlamalı, lisans düzeyine kadar devam etmelidir.”

Ö6: “Ortaöğretim seviyesinden başlamalı ve en az 8 yıl sürmelidir.”

Ö7: “Ortaöğretim seviyesinden başlamalı, 15-25 yaş aralığında 8 yıl sürmelidir.”

Ö8: “Ortaöğretim kademesinden başlamalı, 14-24 yaş aralığında 8 yıl sürmelidir.”

Ö9: “Saksafon eğitimi en azından 14-15 yaşlarında ortaöğretim seviyesinden başlamalı ve yüksek öğretim dâhil olmak üzere 8 yıl sürmelidir.”

Öğretim elemanları ve öğrenciler saksafon eğitiminin ortaöğretim kademesinden başlaması gerektiğini, 14-25 yaş aralığında yüksek öğretim kademesi dâhil olmak üzere 8 yıl saksafon eğitimi verilmesinin daha faydalı olacağını belirtmişlerdir. Diğer çalgı

eğitimlerinde olduğu gibi saksafon eğitiminin de en az ortaöğretim kademesinden başlamasının daha faydalı olacağı düşünülmektedir.

5.2.2. Saksafon Eğitiminde Hangi Tür Saksafonların Eğitiminin Verildiğine İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri ve Görüşlerden Elde Edilen Bulgular

Öğretim elemanlarına hangi tür saksafonların eğitimi verdikleri ve başka hangi tür saksafonların eğitiminin verilmesi gerektiği, öğrencilere de hangi tür saksafon eğitimi aldıklarını ve başka hangi tür saksafonları çalmak istedikleri sorulmuştur. Öğretim elemanı ve öğrenci görüşler şu şekildedir;

U1: “Okulumuzda alto ve tenor saksafon eğitimi verilmektedir. Bir çalgıyı çalan öğrencinin, o çalgı ailesindeki bütün çalgıları tanıması, bilmesi, çalması, dokunmasının faydalı olacağı kanaatinde olduğum için ve öğrencilerin vücut yapılarına göre; soprano, alto, tenor, bariton saksafonların hepsinin eğitiminin verilmesi görüşündeyim.”

U2: “Okulumuzda bütün saksafon türlerinin eğitimi verilmektedir. Bunun öğrenciler için faydalı olduğu görüşündeyim. Öğrenci hangi çalgıyı çalıyorsa onun üzerine eğilmekteyiz.”

Ö1: “Alto saksafon eğitimi almaktayım. Soprano saksafon öğrenmek isterdim.”

Ö2: “Tenor saksafon eğitimi almaktayım. Soprano ve alto saksafon eğitimi almak isterdim.”

Ö3: “Okulda tenor saksafon eğitimi alıyorum. Alto saksafon eğitimi almak isterdim.”

Ö4: “Tenor saksafon eğitimi almaktayım. Bariton saksafon eğitimi almak isterdim.”

Ö5: “Okulda alto saksafon eğitimi alıyorum. Soprano saksafon eğitimi almak isterdim.”

Ö6: “Alto saksafon eğitimi alıyorum. Bariton ve Tenor saksafon eğitimi almak isterdim.”

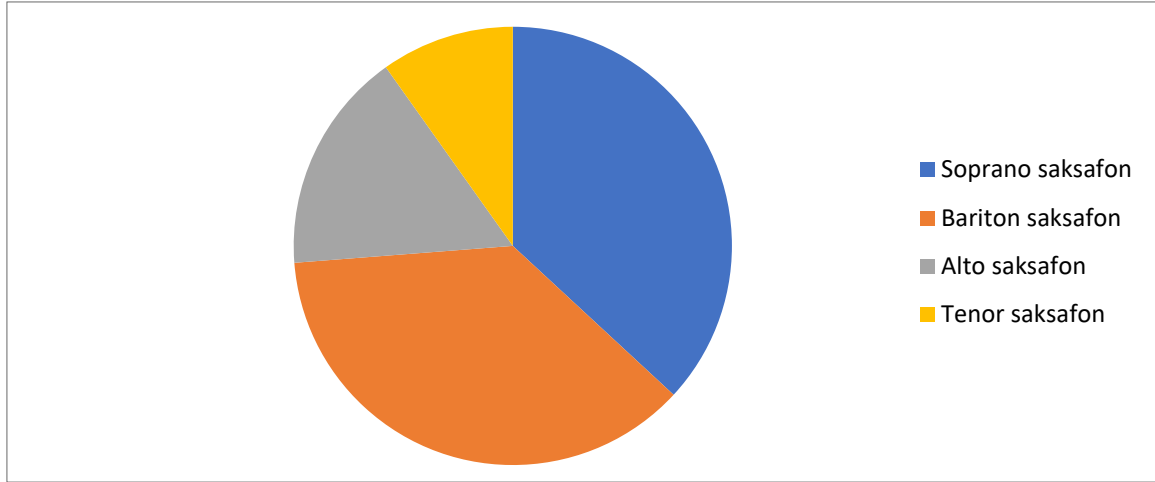
Ö7: “Tenor saksafon eğitimi almaktayım. Soprano saksafon eğitimi almak isterdim.”

Ö8: “Alto saksafon eğitimi almaktayım. Bu eğitimin dışında okul tarafından imkân sağlansaydı bariton saksafon eğitimi almak isterdim.”

Ö9: “Tenor saksafon eğitimi almaktayım. Okul tarafından imkân sağlansaydı bariton saksafon eğitimi de almak isterdim.”

Öğretim elemanı ve öğrencilerin vermiş olduğu yanıtlara göre öğrencilerin alto ve tenor saksafon eğitimi aldıkları belirlenmiştir. Bu durumun alto ve tenor saksafonların en çok

icra edilen saksafon türleri olmasından, çalgı boyutlarının neredeyse her öğrenci için uygun olmasından ve bu çalgıların kullanılma durumlarının daha yaygın olmasından dolayı, maliyetlerinin diğer saksafonlara göre düşük olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Öğretim elemanları saksafon ailesinin bütün üyelerinin tanınmasının ve çalınmasının faydalı olacağı görüşündedirler.

Şekil 9. Öğrencilerin eğitimini aldıkları saksafon türü dışında, saksafon ailesinden eğitimini almak istedikleri saksafon türleri

Şekil 9’da öğrencilerin eğitimini aldıkları saksafon türleri dışında, bariton ve soprano saksafon çalmak istedikleri görülmektedir. Bu durumun bariton ve soprano saksafonun orkestralarda sıkça yer almasından, bariton saksafonun ritmik ezgileri ve sopranonun melodik ezgileri taşımasından, günümüzde popüler ve caz müziklerde sıklıkla yer almasından kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

5.2.3. Saksafon Eğitiminin Hangi Müzik Türleri Üzerinden Uygulandığına İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri ve Görüşlerden Elde Edilen Bulgular

Öğretim elemanlarına saksafon eğitimini hangi müzik türleri üzerinden uyguladıkları, başka hangi müzik türlerinden saksafon eğitimi verilebileceği, Öğrencilere de hangi müzik türleri üzerinden saksafon eğitimi aldıkları, başka hangi müzik türleri üzerinden saksafon eğitimi almak istedikleri sorulmuştur. Öğretim elemanı ve öğrencilerin cevap ve görüşleri şu şekildedir;

U1: “Saksafon eğitimini klasik müzik üzerinden uygulamaktayım. Saksafonun doğası ve dünya müziğinde kullanımı göz önüne alınarak caz ve popüler müzik, kendi kültürümüzü göz önüne alarak ise Türk müziği üzerinden bu eğitimin verilmesinin öğrenciler açısından faydalı olacağı kanaatindeyim.”

U2: “Ana sanat dalımız caz olduğu için, caz başlığı altında funk ve blues gibi müzik türlerini de kapsar bir şekilde eğitim verilmektedir. Ana sanat dalının eğitim programına ek olarak diğer müzik türlerinin öğretiminin de öğrenciye fayda sağlayacağını düşünmekteyim.”

Ö1: “Klasik müzik türleri(şarkı, sonat, konçerto vb.) üzerinden eğitim almaktayız. Caz, popüler müzik ve Türk müziği üzerinden saksafon eğitimi almak isterdim.”

Ö2: “Klasik batı müziği eğitimi almaktayız. Caz müziği eğitimi almak isterdim.”

Ö3: “Klasik müzik türleri (şarkı, sonat, konçerto vb.) üzerinden eğitim alıyoruz. Caz ve funk müzik eğitimi almak isterdim.”

Ö4: “Klasik müzik türleri (şarkı, sonat, konçerto vb.) üzerinden eğitim alıyoruz. Caz, popüler müzik ve Türk müziği eğitimi almak isterdim.”

Ö5: “Klasik batı müziği eğitimi almaktayız. Pop müzik ve caz müzik eğitimi almak isterdim.

Ö6: Klasik batı müziği eğitimi almaktayız. Caz müzik eğitimi almak isterdim.”

Ö7: “Caz temelinde, funk ve blues müziği eğitimi alıyoruz. Aynı zamanda Klasik müzik eğitimi de almaktayız. Dünya müziği, folklorik müzik, avangart müzik, çağdaş Türk müzik eğitimi almak isterdim.”

Ö8: “Caz müziği başta olmak üzere funk ve blues müziği eğitimi almaktayız. Teknik gelişim açısından klasik müzik eğitimi de almaktayız. Caz müzik dışında Afrika etnik müziği üzerinden saksafon eğitimi almak isterdim.”

Ö9: “Saksafon eğitimini Caz ve klasik müzik üzerinden almaktayız. Kendi müziğimizi öğrenmek adına Türk müziği eğitimi ve bunun yanı sıra Hint müziği öğrenmek isterdim.”

Tablo 2

Okulların Saksafon Eğitiminde Uyguladıkları Müzik Türleri

K1	Klasik müzik
K2	Caz müzik, Funk ve Blues Müzik, Klasik müzik

Tablo2’de öğretim elemanı ve öğrencilerin görüşlerinden elde edilen bulgulara göre K1’de Klasik müzik üzerinden saksafon eğitimi verildiği, K2’ de klasik müzik, caz müzik, funk ve blues müzik türleri üzerinden saksafon eğitimi verildiği belirlenmiştir.

Öğretim elemanları, eğitimini verdikleri müzik türleri dışında, farklı müzik türleri üzerinden saksafon eğitimi verilmesinin öğrencilerin müzikal gelişimlerinde faydalı olacağı görüşündedirler. Öğrenciler saksafon eğitimi aldıkları müzik türleri dışında en az bir farklı müzik türü öğrenmek istediklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin eğitimini aldıkları müzik türleri dışında farklı müzik türlerini öğrenmelerinin, müzikal gelişimlerinin yanı sıra müzik türleri arasında bir bağ kurmalarını sağlayacağı düşünülmektedir.

5.2.4. Saksafon Eğitiminde Kullanılan Metot ve Tekniklere İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri ve Görüşlerden Elde Edilen Bulgular

Öğretim elemanlarına ve öğrencilere saksafon eğitiminde hangi metot ve teknikleri kullandıkları, kullanılan metot ve tekniklerin yeterliliğine ilişkin görüşleri ve kullanılan metot ve teknikler dışında başka hangi kaynaklardan yararlandıkları sorulmuştur. Öğretim elemanı ve öğrencilerin cevap ve görüşleri şu şekildedir;

U1: “Saksafon eğitiminde temel olarak birinci sınıftan dördüncü sınıfa kadar H.Klose metodunu kullanmaktayım. Klose metodunun, teknik gelişim ve müzikal gelişim açısından ve birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü sınıf seviyelerini kapsamaları açısından uygun bir metot olduğunu düşünmekteyim. Birinci sınıftan itibaren öncelikle saksafonda doğru tutuş, el, dudak ve vücut pozisyonları daha sonra parmak, dil teknikleri, müzikteki ritim, ezginin doğru kullanımı ve müzikal terimler üzerinden eğitime devam etmekteyim. Kullanılan metot ve teknikler doğru çalışıldığı takdirde birinci sınıftan dördüncü sınıfa kadar öğrenciyi yeterli düzeyde geliştirecek şekilde ve temel eğitimini tamamlayacak şekilde yeterlidir. Kullanılan metot ve teknikler dışında özellikle konçerto, düet, sonat gibi

eserlerden faydalanmaktayım. Çağdaş eserlerden, caz müziğine ilişkin caz standartlarından ve Türk müziği eserlerinin, saksafona uyarlanmış düzenlemelerinden de yararlanmaktayım.”

U2: “Caz metotlarından çoğunlukla Berklee yayınlarının çıkarttığı metotları takip etmekteyim. Örneğin; gam ve arpej çalışması için Andy Mcghee’nin modal çalışmaları, David Liebman’ın kromatik yaklaşımı, Nicholas Slonimsky’den Thesaurus of Scales ve Berklee Press’ten saksafon tekniği ve okuma egzersizleri, Bergonzi’nin 4 tane kitabının olduğu Bergonzi serileri. Bunların dışında caz duayenlerinin sololarının yazıldığı transcription(kopya/uyarlama) kitapları var. Sony Rolins, John Coltrane, Stan Getz, Coleman Hawkins gibi ustaların sololarının yazıldığı kitapları öğrencilere öğretmekteyim. Bunun dışında klasik eğitim için Klose’nin etütlerini kullanmaktayım. Saksafon tekniğine ilişkin tutuş, duruş ve üfleme tekniklerinde biraz özgürlükçüyüm diyebilirim. Öğrencilerin teknik itibariyle, yanaklarını şişirmeden, yanak kaslarını ve diyafram nefesini doğru kullanarak saksafonu icra etmesi gerekir. Entonasyonu doğru bir tonla saksafon icra edilmelidir. Genellikle eğilim notalara aşağıdan veya yukarıdan yaklaşarak oluyor, doğru olan, notaların bir dart okuyla atılırmış gibi saplandığı notaları bulmaktır. Bunun dışında eğer öğrenci bunları doğal olarak geliştirebiliyorsa kullandığı saksafon teknikği kendisi için en uygun tekniktir. Yanlış pozisyon ve yanlış üfleme tekniği ile doğru bir entonasyon ve saksafon icrasında rahatlık sağlanamamaktadır, dolayısıyla bu tekniklerin üzerinde duruyoruz. Caz alanındaki metotlar yeterlidir ancak caz nota üzerinden öğrenilmesi zor bir müzik türü olduğu için öğrencilerin başka kaynaklardan da yararlanması gerekmektedir. Caz müziğinde, CD ve kayıtları dinlemek çok önemlidir. Bunların dışında internet üzerinden farklı eğitimcilerin derslerinin takip edilmesi öğrencilerin bu alandaki gelişmelerini hızlandıracaktır. Farklı kaynak olarak caz müziği eğitiminde real booklar önemli yer tutmaktadır. Real book nedir? Caz standartları dediğimiz, Amerikan caz müziğinde klasik sayılan şarkıların bir arada bulunduğu müzik kitaplarıdır. Bu kitaplar hem melodiyi hem armoniyi içinde barındırır. Caz müziğinin önemli bir ögesi olan doğaçlamada armoni ve melodi takibi çok önemlidir. Gelişen müzik teknolojisindeki uygulamaların(programların) da kullanımıyla (örneğin, irealpro) melodi ve armoninin takibi, eşliği daha da kolay öğretilmektedir. Gelişen teknolojinin öğrenim sürecinde kullanılmasının, saksafon eğitimini olumlu yönde etkileyeceğini düşünmekteyim.”

Ö1: “H. Klose metodunu kullanıyoruz. Kullandığımız teknikler; saksafon icrasında diyafram nefesi, legato ve staccato, gürlük terimlerinin kullanımı, saksafonda duruş ve tutuş pozisyonları. Kullandığımız metot ve teknikleri faydalı buluyorum. Kullandığımız metot ve teknikler dışında başka kaynaklar kullanmıyorum.”

Ö2: “H. Klose metodunu kullanıyoruz. Kullandığımız saksafon teknikleri; diyafram tekniği, üfleme tekniği, saksafonda duruş ve tutuş pozisyonları. Metot ve teknikleri faydalı buluyorum. Bu teknikler dışında klasik müzik için piyano eşlikli şarkıları ve David Hide metodunu kullanıyorum.”

Ö3: “H. Klose metodunu kullanıyoruz. Teknik olarak vücut pozisyonu, diyafram tekniği, üfleme tekniği, müzikte gürlük terimlerinin kullanılması gibi teknikler kullanıyoruz. Kullanılan metot ve teknikleri faydalı buluyorum. Başka kaynaklardan yararlanmıyorum.”

Ö4: “H. Klose metodunu kullanıyoruz. Kullandığımız teknikler; legato ve staccato, nefes için diyafram tekniği, nüans teknikleri. Teknik ve metotları kendi müzikal gelişimim için faydalı buluyorum. Kullandığım farklı kaynaklar; blues konçerto, Charlie Parker Omnibook, ireal pro caz standartları programı.”

Ö5: “H. Klose metodunu kullanıyoruz. Kullandığımız teknikler; diyafram nefesi tekniği, legato ve staccato çalım teknikleri, gürlük terimlerinin kullanımına ilişkin teknikler. Kullanılan metot ve teknikleri faydalı buluyorum. Kullandığım farklı kaynaklar; klasik müzik için piyano eşlikli şarkılar, David Hide metodu ve 8notes.com, Freescapes.com gibi internet sitelerinden de yararlanıyorum.”

Ö6: “H. Klose metodunu kullanıyoruz. Kullandığımız teknikler; diyafram nefesi tekniği, saksafonda duruş ve tutuş pozisyonları, diyafram teknikleri, legato ve staccato çalım teknikleri ve gürlük terimlerinin kullanımına ilişkin teknikler. Kullanılan metot ve teknikleri faydalı buluyorum. Kullandığım farklı kaynaklar; internette saksafon tekniklerine ilişkin videolar ve kaynak kitaplardan yararlanıyorum.”

Ö7: “Berklee Press’ten saksafon tekniği ve okuma egzersizleri, 4 metottan oluşan Bergonzi serisi, transcription(kopya/uyarlama) kitapları, David Liebman’ın kromatik yaklaşımları metodunu kullanıyoruz. Saksafonda kullandığımız teknikler; saksafonda duruş ve tutuş pozisyonları, entonasyon ve caz cümlelerinde artikülasyon tekniklerini kullanıyoruz. Kullanılan metot ve teknikleri saksafonda ve müzikal gelişimimde faydalı buluyorum. Kullandığım farklı kaynaklar; saksafonda ısınmak egzersizleri için JackieMcCain’in

egzersiz kitabını kullanıyorum. Doğaçlama ve transcription kitaplarından fourteen easy to play jazz tunes ve gettin it together'ı, müzik programlarından ireal pro kullanıyorum, real book kullanıyorum. İnternette masterclass videoları izleyerek kendimi geliştiriyorum.”

Ö8:“Berklee yayınları, Andy Mcghee'nin gam ve arpej alışmaları, David Liebman'ın kromatik yaklaşımları, Slonimsky' nin gam ve aralık çalışmaları, nl caz sanatçılarının sololarının yer aldığı transcription kitapları, klasik eēitim için ise H. Klose metodunu kullanıyoruz. Kullandığımız teknikler; Saksafonda entonasyon için üfleme, tutuş ve duruş tekniēi alıyoruz, caz mziēi içinde artikülasyon tekniēini kullanıyoruz. Kullandığımız metot ve teknikleri faydalı buluyorum. Kullandığımız metot ve teknikler dışında internette masterclass eēitimleri takip ediyorum, albüm kayıtları dinliyorum. Caz standartlarının bulunduēu real book kitaplarını kullanıyorum ve ireal pro programını kullanıyorum.”

Ö9: “Doğaçlama ve armoni üzerine yazılmış metotları sıklıkla kullanıyoruz. Daha ok Berklee yayınlarından yararlanıyoruz. Ayrıca nl saksafoncuların sololarının yer aldığı transcription kitaplarından çalışmalar yapıyoruz. Klasik müzik çalışmaları için H.Klose metodunu kullanıyoruz. Kullandığımız teknikler; doēru ve güçlü bir ton için diyafram tekniēi, saksafonda tutuş ve duruş pozisyonları, üfleme tekniēi, artikülasyon ve dil tekniklerini kullanıyoruz. Kullanmış olduēumuz metotları, eēitimimizde ve sonrasında da kullanmak için faydalı buluyorum. Her çalgıda olduēu gibi zaman geçtikçe teknik ve düşünce anlamında biraz daha gelişim gösterdikten sonra daha da faydalı olabileceēini düşünüyorum. Kullandığımız metot ve teknikler dışında egzersiz metotlarına örnek olarak; Top-tones, dail exercises, comprehensive technique for jazz musicians, dominant seventh workout. Doğaçlama ve transcription metotlarına örnek olarak; How to play jazz and improvise, learn to improvise jazz, Charlie Parker omnibook, real book ve müzik programlarından ireal pro'yu kullanmaktayım. Ayrıca internette caz müzik albümleri dinliyorum ve farklı eēitmenlerin derslerini takip ediyorum.”

Tablo 3

Okullarda Saksafon Eğitiminde Kullanılan Metot ve Teknikler

	Metot	Teknik
K1	H.Klose	Saksafonda Duruş, Tutuş ve Ağız Pozisyonları, Dil, Diyafram ve Üfleme Tekniği, Nüans ve Müzikal Terimlerin Kullanımı.
K2	H.Klose, Andy Mcghee'nin Modal Çalışmalar, David Liebman Kromatik Yaklaşımlar, Slonimsky'den Thesaurus of Scales, Berklee Press'den Saksafon Tekniği ve Okuma Egzersizleri, J.Bergonzi Serileri, Transcription Kitapları.	Saksafonda Duruş, Tutuş ve Ağız Pozisyonları, Dil, Diyafram ve Üfleme Tekniği, Nüans ve Müzikal Terimlerin Kullanımı, Artikülasyon

Tablo 3'de belirtilen bulgulara göre K1'de saksafon eğitiminde metot olarak H.Klose kullanılmakta, teknik olarak saksafonda duruş, tutuş ve ağız pozisyonları, dil, diyafram ve üfleme tekniği, nüans ve müzikal terimlerin kullanımı üzerine teknikler uygulanmaktadır. K2'de saksafon eğitiminde metot olarak H.Klose, Andy Mcghee'nin modal çalışmalar, David Liebman kromatik yaklaşımlar, Slonimsky'den Thesaurus of Scales, Berklee Press'den saksafon tekniği ve okuma egzersizleri, J.Bergonzi serileri, Transcription kitapları kullanılmakta, teknik olarak saksafonda duruş, tutuş ve ağız pozisyonları, dil, diyafram ve üfleme tekniği, nüans ve müzikal terimlerin kullanımı üzerine teknikler ve artikülasyon tekniği uygulanmaktadır. K2'de kullanılan metot ve teknikler K1'den daha fazladır.

Öğretim elemanı ve öğrenciler görüşlerinde, saksafon eğitiminde kullanılan metot ve tekniklerin yeterli ve faydalı olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca K2'de öğrenim gören Ö7, Ö8, Ö9 K1'de öğrenim gören Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6'ya göre kullanılan metot ve teknikler dışında, farklı metot ve tekniklerden daha fazla yararlandıkları belirlenmiştir. Bu

durumun K2'nin konservatuvar olması ve çalgı eğitiminin daha fazla olması, K1'in müzik öğretmenliği bölümü olmasından kaynaklı çalgı eğitiminin konservatuara göre daha az verilmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

5.2.5. Derslik ve Çalışma Odalarının Yeterliliğine İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri ve Görüşlerden Elde Edilen Bulgular

Öğretim elemanları ve öğrencilere saksafon eğitimi için okullarında yeterli derslik ve çalışma odasının olup olmadığı ve bu çalışma alanlarının yeterliliğine ilişkin görüşleri sorulmuştur. K2'de öğretim elemanı ve öğrenciler okullarında saksafon eğitimi için sadece kendilerinin kullandıkları bir oda olduğunu, derslerin ve çalgı çalışmalarının bu odada yapıldığını belirtmişlerdir. Öğretim elemanı ve öğrenciler, öğrenci sayısını göz önünde bulundurarak çalışma alanının yeterli olduğunu görüşündedirler. K1'de öğretim elemanı ve öğrenciler saksafon derslerini, öğretim elemanının odasında yaptıklarını belirtmişlerdir. Öğretim elemanı K1'de çalışma alanlarını yeterli bulurken, öğrenciler, sadece saksafon öğrencilerinin kullandığı bir oda olmaması ve okullarındaki öğrenci sayısının fazla olmasından kaynaklı, çalışma alanlarının yetersiz olduğu görüşündedirler. Daha kaliteli bir saksafon eğitimi için K1'de saksafon öğrencilerine ait odaların olması gerektiği, K2'de saksafon öğrenci sayısının artması halinde çalışma odası sayısının artması gerektiği düşünülmektedir.

5.2.6. Ders Araç-Gereçlerinin Okullar Tarafından Sağlanmasına İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri ve Görüşlerden Elde Edilen Bulgular

Öğretim elemanı ve öğrencilere saksafon eğitimi için gerekli ders araç-gereçlerinin(çalgı, bek, kamış, çalgı bakım-onarım olanakları vb.) okul tarafından sağlanıp sağlanmadığı sorulmuş ve bu konuyla ilgili görüşleri alınmıştır. Öğretim elemanı ve öğrenciler K1 ve K2'de saksafon eğitimi için gerekli ders araç-gereçlerinin sağlanmadığını belirtmişlerdir. Öğretim elemanı ve öğrencilerin okullarda ders araç gereçlerinin sağlanmasına ilişkin görüşleri şu şekildedir;

U1: “Sarf malzemesi olan, saksafonda kullandığımız kamış vb. ihtiyaçlar okul tarafından sağlanmalıdır. Gazi Üniversitesi Müzik Bölümüne Türkiye'nin her ilinden öğrenciler gelmektedir. Bu öğrenciler içerisinde ekonomik durumu yeterli olan ve yetersiz olanlar

var. Ekonomik durumu yeterli olmayan öğrencilerinde saksafon eğitimi alabilmeleri için ana materyal olan çalgıların öğrencilere zimmet karşılığı verilmesinin iyi bir olanak olacağını düşünüyorum.”

U2: “Saksafon eğitimine ilişkin tüm ders araç-gereçleri okulumuz tarafından karşılanmasını isterdim. Bazen öğrenciler öyle çalgılarla derse geliyorlar ki bu çalgıyı çalmanın zorluğunun farkındayım. Mekanik olarak düzgün çalışan bir çalgıyla çok daha iyi sonuçlar alınabilmekte. Öğrenciler maddi olanakları doğrultusunda bir çalgı alabilmektedirler. O yüzden gelişmenin önünü açmak adına okul tarafından öğrencilere çalgı tahsis edilebilir.”

Ö1: “Öğrencilerin seçtiği çalgıların okul tarafından temini sağlanabilir.”

Ö2: “Çalgı bakım imkânı sağlanabilir ve maddi durumu yeterli olmayan öğrencilere çalgı tahsis edilebilir.”

Ö3: “Çalgı bakım olanağı sağlanabilir, kamış bek gibi değişen malzemeler sağlanabilir.”

Ö4: “Maddi durumu yeterli olmayan öğrenciler için çalgı temini sağlanabilir, çalgı bakım onarım ünitesi kurulabilir.”

Ö5: “Kaliteli ve adil bir eğitim için her öğrenciye okul tarafından yeterli düzeyde bir çalgı temini sağlanmalı ve karşılaşılan sorunları çözmek adına çalgı bakım onarım alanında uzman biri olmalı.”

Ö6: “Saksafonun ve ekipmanlarının okul tarafından sağlanması gerektiğini düşünüyorum. Saksafon pahalı bir çalgı olduğu için maddi durumu yeterli olmayan öğrencilere özellikle temin edilmelidir.”

Ö7: “Çalgı bakımı, kamış ve çalgı desteği sağlanmalıdır.”

Ö8: “Çalgı bakımı, çalgı ve kamış desteği sağlanmalıdır. Bunlar sağlanırsa eğitimin kalitesinin olumlu yönde değişeceğini düşünüyorum.”

Ö9: “Maliyetinin yüksek olması nedeniyle saksafon ve bek okul tarafından karşılanabilir. Bunların dışında sarf gider durumundaki kamış ve çalgı bakım-onarım hizmetleri okul tarafından karşılanmalıdır.”

Öğretim elemanı ve öğrenciler kaliteli bir saksafon eğitimi için ana materyal olan çalgının, sarf malzemesi olan kamış ve beklerin, çalgı bakım-onarım olanaklarının okul tarafından

karşılanması gerektiği görüşündedirler. Saksafon pahalı bir çalgı olmakla birlikte sarf malzemesi olan kamış sık değişmektedir. Ağızlık kısmı olan bek, bazen saksafon kadar pahalı olabilmektedir. Ayrıca saksafon her yıl düzenli bakım gerektiren bir çalgıdır. Bunlar göz önünde bulundurulduğunda saksafon eğitim giderlerinin, öğrencileri maddi olarak zorlayabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle mesleki saksafon eğitimi veren kurumların ders araç-gereçlerinin tümünü sağlaması ve her kurumda çalgı bakım-onarım hizmetinin verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

5.2.7. Öğretim Elemanı Sayısı ve Yeterliliğine İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri ve Görüşlerden Elde Edilen Bulgular

Öğretim elemanı ve öğrencilere saksafon eğitimi için öğretim elemanı sayısının yeterli olup olmadığı sorulmuş, ayrıca öğrencilere saksafon eğitimi veren öğretim elemanlarını yeterli bulup bulmadıkları sorulmuştur. K1 ve K2'deki öğretim elemanı ve öğrenciler, öğrenci sayısını göz önünde bulundurarak öğretim elemanı sayısının yeterli olduğunu belirtmişlerdir. K1 ve K2'deki öğrenciler saksafon dersine giren öğretim elemanlarının alanlarında donanımlı ve yeterli olduklarını belirtmişlerdir. K1 ve K2'de öğretim elemanı sayısının artmasının, öğrencilerin farklı tecrübelerdeki öğretim elemanlarıyla çalışması açısından faydalı olacağı düşünülmektedir.

5.2.8. Saksafon Alanında Türkiye'deki İş Olanaklarına İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri ve Görüşlerden Elde Edilen Bulgular

Öğretim elemanı ve öğrencilere saksafon alanında Türkiye'deki iş olanakları ve bu olanaklara ilişkin görüşleri sorulmuştur. Ayrıca öğrencilere saksafon alanında bir işte çalışıp çalışmadıkları da sorulmuştur. Öğretim elemanı ve öğrencilerin görüşleri şu şekildedir;

U1: “Okulumuz müzik öğretmenliği bölümü olduğu için mezun öğrencilerimizin müzik öğretmeni olarak özel sektörde ve MEB’ de iş bulmaları mümkündür. İş olanaklarını saksafon alanında düşündüğümüzde; belediye orkestralarında, belediye bandolarında hatta resmi kurum olan senfoni orkestralarında esere göre takviye sanatçı olarak kendilerine yer bulmaları mümkündür. Saksafon eğitimine ilişkin; özel ders verebilirler ve üniversitelerin

saksafon eğitimi veren müzik eğitimi bölümlerinde, öğretim elemanı olarak görev yapabilirler. Türkiye’de saksafon alanındaki iş olanaklarını yeterli buluyorum.”

U2: “Saksafon alanındaki iş olanaklarına baktığımızda; kent orkestraları, askeri bandolar ve özel orkestralarda yer alabiliyorlar. Saksafon eğitime ilişkin; özel dersler verebiliyorlar ayrıca üniversitelerde öğretim elemanı olarak görev yapabiliyorlar. İş olanaklarının yeterli olduğunu düşünüyorum.”

Ö1: “Saksafon alanında bir işte çalışmıyorum. Çeşitli gruplarda ve orkestralarda iş olanakları bulunuyor.”

Ö2: “Saksafon alanında bir işte çalışıyorum, özel ders veriyorum ve çeşitli gruplarda yer alıyorum. Türkiye’deki iş olanaklarının yeterli olduğunu düşünüyorum.”

Ö3: “Saksafon alanında bir işte çalışmıyorum. Saksafon eğitimi arttıkça iş olanaklarının da artacağını düşünüyorum.”

Ö4: “Yabancı müzik yapan pop gruplarında saksafon çalıyorum. Belediye bandoları ve kent orkestralarında iş olanakları var. Türkiye’de yeni tanınan bir çalgı olduğu için iş olanaklarını yeterli bulmuyorum.”

Ö5: “Saksafon alanında bir işte çalışmıyorum. Ülkemizdeki iş olanaklarını, diğer ülkelere kıyasla yetersiz buluyorum. Bunun en büyük nedeninin ülkemizde saksafon eğitiminin ve saksafona olan ilginin yeterli düzeyde olmamasından kaynaklandığını düşünüyorum.”

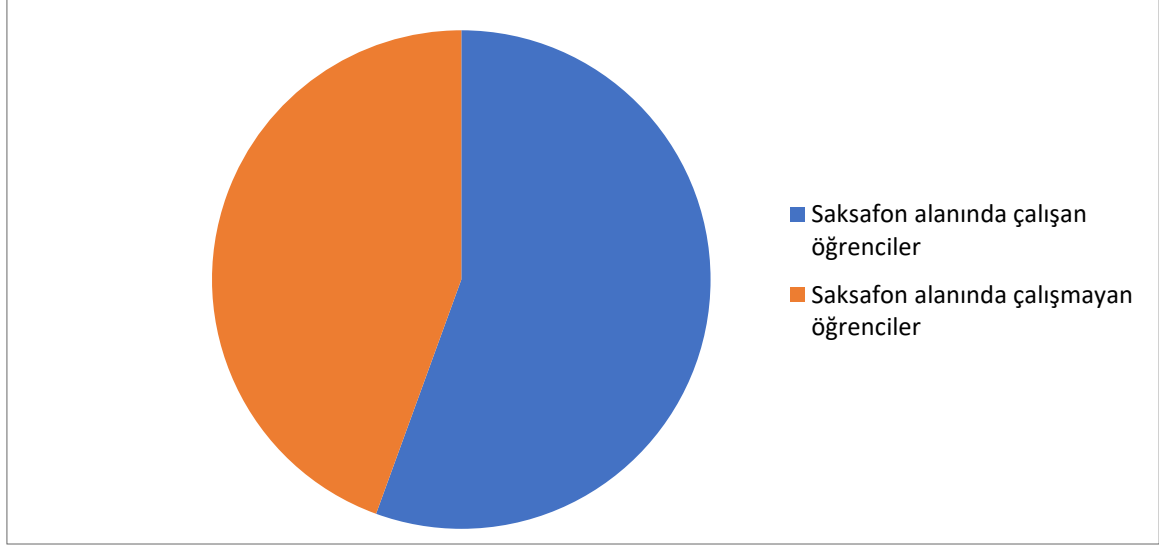
Ö6: “Saksafon alanında bir işte çalışmıyorum. Kültürümüze ait bir çalgı olmamasına rağmen iş olanaklarının yeterli olduğunu düşünüyorum.”

Ö7: “Özel ders veriyorum, kendi müzik grubumda saksafon çalıyorum. Saksafon eğitimi Türkiye’de yaygın değil, eğitim olanakları kısıtlı ve caz müziği Türkiye’de yeni olduğundan özel ve kurumsal iş olanaklarının yetersiz olduğunu düşünüyorum.”

Ö8: “Özel bir orkestrada solo saksafon çalıyorum. Türkiye’de saksafon alanındaki iş olanaklarını yeterli buluyorum.”

Ö9: “Askeri bir bandoda tenor saksafon icracısıyım. Çağımızda bu kadar ilgi odağı olan ve birçok müzik tarzı içerisinde kullanılabilen saksafonun ülkemizde daha etkin kullanılması gerektiğini düşünüyorum. Türkiye’de saksafon alanında çalışılabilecek kurum ve orkestra sayısı çok az. Bu nedenle müzik kurumlarına saksafon bölümlerinin açılması, öğretim elemanı eksiklerinin giderilmesi ve yeni orkestralar kurulması gerektiğini düşünüyorum.”

Öğretim elemanları saksafon alanında Türkiye’deki iş olanaklarının yeterli olduğu görüşündedirler. Öğrencilerden Ö1, Ö2, Ö3, Ö6 ve Ö8 saksafon alanında Türkiye’deki iş olanaklarının yeterli olduğu görüşündedirler. Ö4, Ö5, Ö7 ve Ö9 ise saksafon alanında Türkiye’deki iş olanaklarının yeterli olmadığı görüşündedir.

Şekil 10. Saksafon alanında çalışan ve çalışmayan öğrencilerin dağılımı

Şekil 10’da belirtilen bulgulara göre Ö1, Ö3, Ö5 ve Ö6 saksafon alanında bir işte çalışmadıklarını, Ö2, Ö4, Ö7, Ö8 ve Ö9 saksafon alanında bir işte çalıştıklarını belirtmişlerdir. Görüşlerden yola çıkarak saksafonun Türkiye’deki iş olanaklarına baktığımızda, belediye orkestralarında, askeri ve özel bandolarda, senfoni orkestralarında esere göre takviye sanatçı olarak görev alabilmektedirler. Ayrıca üniversitelerin ilgili bölümlerinde öğretim elemanı olarak görev yapmaktadırlar. Öğrencilerin yarısından fazlası özel orkestralarda saksafon icra edip özel dersler verdiklerini belirtmişlerdir. Bu olanaklar göz önünde bulundurulduğunda, Türkiye’de saksafon alanındaki iş olanaklarının yeterli olduğu, saksafon eğitiminin yaygınlaşmasıyla bu olanakların daha da genişleyeceği düşünülmektedir.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara ve bu sonuçlara dayalı olarak önerilere yer verilmiştir.

6.1. Saksafon Eğitimi Veren Öğretim Elemanlarının Kişisel Bilgilerine İlişkin Sonuçlar

Öğretim elemanlarının birikim ve tecrübelerini belirlemek amacıyla saksafonla ilgili hangi okullardan mezun oldukları, öğrenim durumları ve kurumlarında kaç yıldır saksafon eğitimi verdikleri sorulmuştur. Elde edilen bulgulara göre U1, ortaöğretim seviyesinde Mızıka Astsubay Okulundan mezun olduğunu, lisans ve yüksek lisans seviyelerini Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bölümünde tamamladığını ve aynı bölümde 1 yıldır saksafon dersleri verdiği, U2'nin de lisans seviyesinde Berklee Üniversitesinden mezun olduğu, yüksek lisansını Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuarında tamamladığını ve konservatuarın caz ana sanat dalında 7 yıldır saksafon eğitimi verdiği, U1 ve U2'nin öğrenim durumunun lisansüstü olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

6.2. Saksafon Eğitimine Yönelik Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

6.2.1. Saksafon Eğitiminin Kaç Yaş Aralığında, Hangi Eğitim Kademesinden Başladığına, Saksafon Eğitimin Kaç Yıl Sürdüğüne İlişkin Sonuçlar

Öğretim elemanı ve öğrencilerin görüşlerinden saksafon eğitiminin ortaöğretim seviyesinden 14-15 yaş aralığında başlaması ve lisans seviyesi dâhil 8 yıllık bir saksafon eğitimin daha faydalı olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

6.2.2. Saksafon Eğitiminde Hangi Tür Saksafonların Eğitiminin Verildiğine İlişkin Sonuçlar

Öğrencilerin görüşlerinden en çok soprano ve bariton saksafon çalmak istedikleri, öğretim elemanlarının görüşlerinden saksafon ailesinden her çalgının tecrübe edilmesinin öğrencilerin müzikal gelişimleri açısından faydalı olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

6.2.3. Saksafon Eğitiminin Hangi Müzik Türleri Üzerinden Uygulandığına İlişkin Sonuçlar

Bulgulardan elde edilen sonuçlara göre K1’de klasik müzik, K2’de klasik, caz, funk ve blues müzik türleri üzerinden saksafon eğitimi verilmektedir. Öğrencilerin öğrendikleri müzik türü dışında en az 1 farklı müzik türü öğrenmek istedikleri, öğretim elemanlarının görüşlerinden farklı müzik türlerinin öğretilmesinin öğrencinin çalgı ve müzikal gelişiminde faydalı olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

6.2.4. Saksafon Eğitiminde Kullanılan Metot ve Tekniklere İlişkin Sonuçlar

Öğretim elemanı ve öğrencilerin görüşlerinden saksafon eğitiminde kullanılan metot ve tekniklerin yeterli ve faydalı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

6.2.5. Derslik ve Çalışma Odalarının Yeterliliğine İlişkin Sonuçlar

Bulgulardan elde edilen sonuçlara göre K2’de saksafon eğitimi alan öğrenci sayısı göz önünde bulundurularak çalışma odasının yeterli olduğu, K1’de öğretim elemanının

görüşüne göre çalışma odalarının yeterli olduğu, öğrencilerin görüşlerine göre ise çalışma odalarının saksafon öğrencilerine ait olmaması ve öğrenci sayısının fazla olması nedeniyle yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

6.2.6. Ders Araç-Gereçlerinin Okullar Tarafından Sağlanmasına İlişkin Sonuçlar

Öğretim elemanı ve öğrencilerin görüşlerinden mesleki saksafon eğitimi veren kurumlarda kaliteli bir saksafon eğitimi için çalgı, kamış, bek ve çalgı bakım-onarım hizmetlerinin sağlanması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

6.2.7. Öğretim Elemanı Sayısı ve Yeterliliğine İlişkin Sonuçlar

Bulgulardan elde edilen sonuçlara göre öğretim elemanı sayısının artması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

6.2.8. Saksafon Alanında Türkiye’deki İş Olanaklarına İlişkin Sonuçlar

Öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri çerçevesinde saksafon alanında Türkiye’deki iş olanaklarının yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

6.3. Öneriler

- Saksafon eğitimine en az ortaöğretim kademesinden başlanması ve yüksek öğretim kademesi dâhil 8 yıllık bir eğitimin verilmesi,
- Saksafon eğitiminin konservatuvar ve müzik eğitimi fakültelerinde yaygınlaşması ve diğer çalgı eğitimlerinde olduğu gibi güzel sanatlar liseleri ve konservatuvarların lise bölümlerinde saksafon eğitiminin başlaması,
- Güzel sanatlar liseleri ve üniversitelerin ilgili bölümlerinde saksafon metot ve tekniklerinden hareketle saksafon öğretim programının hazırlanması,
- Saksafon ailesindeki bütün çalgıların saksafon eğitimi alan öğrencilere tanıtılması ve icrasının sağlanması,
- Saksafonun yer aldığı müzik türleri başta olmak üzere saksafon eğitiminde Türk müziğine de yer verilmesiyle, müzik türleri arasında bağ oluşturulması,
- Müzik programları ve müzik teknolojisinin saksafon eğitiminde daha aktif kullanılması,

- Saksafon eğitimi için gerekli çalışma alanlarının, ders araç-gereçlerinin okullar tarafından sağlanması,
- Mesleki saksafon eğitimi veren kurumlarda alanında yeterli öğretim elemanı sayısının arttırılması,
- Kurumsal ve özel orkestralarda saksafon ailesine yer verilmesi,
- Saksafon eğitimine ilişkin, Türkiye genelinde daha kapsamlı araştırmaların yapılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Açıkgöz, K. Ü. (2007). *Etkili öğrenme ve öğretme*. İstanbul: Bilişim.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Yıldırım, E. & Bayraktaroğlu, S.(2010).*Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri* (6.baskı). Sakarya: Sakarya.
- Akkuş, R. (1996). *Anadolu güzel sanatlar lisesinden mezun olan öğrencilerin öğrenci giriş davranışlarının çalgı eğitimi bakımından değerlendirilmesi*. Birinci Ulusal AGSL Müzik Bölümleri Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Aktüze, İ. (2003). *Müziği anlamak ansiklopedik müzik sözlüğü*. İstanbul: Pan.
- Çilden, A. (2003). *Çalgı eğitiminde nitelik sorunu*. Cumhuriyetimizin 80. Yılında müzik Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Çalışır, F.(1991). *Çalgı bilgisi*. Ankara: Dağarcık.
- Demirel, Ö. (2012). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem.
- Doğan, H. (1982). *Analiz ve program hazırlama*. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde araştırma yöntem ve metotlarına giriş*. Ankara: Anı.
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı.
- Ertürk, S. (1991). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Meteksan
- İldinç, V. A. (2015). *Methode complete pour tous les saxophones – H.Klose metodunun teknik becerileri kazandırma açısından nasıl olduğunun incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Berendt, E. J. (2003). *Caz kitabı*. İstanbul: Ayrıntı.
- Küçüköncü, H. Y. (2003). *Müzik eğitiminin Ülkemizde çağdaş anlamda istenilen düzeye ulaşabilmesi için müzik öğretmenliği ana bilim dallarının ders ve ders dışı*

- etkinliklerinin içerik bakımından düzenlenmesindeki önemi. Cumhuriyetimizin 80. Yılında müzik sempozyum’unda sunulmuş bildiri, İnönü Üniversitesi, Malatya.*
- Önlü, A. (2014). *Müzik öğretmenliği lisans programına yönelik saksofon öğretim programı tasarısı ve değerlendirmesi*. Doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Öz, N. (2001). İnsanın kültürel gelişiminde müzik eğitiminin önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(5), 1-104.
- Özçimen, A., & Burubatur, M. (2012). Eğitim fakülteleri müzik eğitimi ana bilim dallarında birinci sınıf birinci ve ikinci yarıyıl viyolonsel eğitiminde en çok kullanılan metot, etüt ve egzersizler. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 27, 186-194.
- Özdemir, G. (2007). *Anadolu güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerinde uygulanan viyola öğretim programına dayalı üçüncü sınıf düzeyinde devinışsel hedeflere ulaşma durumları*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özer, Y. (1997). *Bilim perspektifinde müzik*. İzmir: Eylül.
- Platon. (2005). *Devlet* (C. Taşkiran, Çev.). Ankara: Pan.
- Say, A. (2001). *Müzik öğretimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Say, A. (2002). *Müzik sözlüğü kitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Say, A. (2005). *Müzik ansiklopedisi*. (2), Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Say, A. (2006). *Müziğin Kitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi
- Sermet, C. (1999). *Cazın içinden*. İstanbul: Pan.
- Uçan, A. (1994). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi temel kavramlar ilke ve yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uçan, A. (2005). *İnsan ve müzik, insan ve sanat eğitimi*. Ankara: Evrensel Müzikevi.

- Uslu, M. (1996). *Türkiye’deki çalgı eğitiminin yaygınlaşmasında ve geliştirilmesinde ağırlık müzik bölümlerinin önemi*. 1. Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Sempozyumu’nda sunulmuş bildiri, Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Punch, K. F. (2005). *Sosyal araştırmalara giriş* (D. Bayrak, H. B. Arslan & Z. Akyüz, Çev.). Ankara: Siyasal.
- Teal, L. (1963). *The art of saxophone playing*. New Jersey: BirchTree.
- Türk Dil Kurumu. (2011). *Büyük Türkçe sözlük*. Ankara: TDK.
- Tanrıverdi, A. (1997). *Güzel sanatlar liselerinin müzik bölümlerinde uygulanan çalgı eğitimi ve viyolanın çalgı eğitimi içerisindeki yeri*. Birinci Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Sempozyumu’nda sunulmuş bildiri, Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Tuğcular, E. (1992). *Türkiye’de müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi bölümlerinde aldıkları çalgı eğitiminin müzik öğretmenliklerine yansımaları*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Varış, F. (1978). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Worth, B. (1927). *Rudywiedoeft’s complete modern method for the saxophone*. New York: Robins Music Corporation.
- Yıldız, N. (1986). *Müzik öğretmeni yetiştiren yüksek öğretim kurumlarında ana çalgı keman eğitiminin programlar yönünden incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.

EKLER

EK-1. Görüşme Formu

ÖĞRETİM ELEMANI GÖRÜŞME FORMU

Bu görüşme formu, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı Yüksek Lisans Tezi için, Anlara ilinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda, saksafon eğitimine yönelik, ilgili öğretim elemanlarının görüşlerini almak amacıyla hazırlanmıştır. Bu nedenle vereceğiniz yanıtlar bu araştırmanın doğru verilerle sonuca ulaşmasında önemli bir yer tutacaktır.

Yukarıda verilen açıklamalar doğrultusunda vereceğiniz bilgilerin sadece araştırma için kullanılacağını, kişisel bilgilerinizin başka kişi ya da kurumlara verilmeyeceğini belirterek, çalışmama yapacağınız katkılarınız için teşekkür ederim.

Ali EROL

Araştırmaya Katılan Uzmanların Kişisel Bilgilerine İlişkin;

1. Saksafon eğitimi hangi okullarda aldınız ve öğrenim durumunuz nedir?
2. Okulunuzda kaç yıldır saksafon eğitimi vermektесiniz?

Saksafon Eğitime İlişkin;

1. Okulunuzda saksafon eğitimi kaç yaş aralığında, hangi eğitim kademesinden (ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim) başlamakta ve kaç yıl sürmektedir?

* Sizce konservatuarlarda saksafon eğitimi kaç yaş aralığında, hangi eğitim kademesinden başlamalı ve bu eğitim kaç yıl sürmelidir?

2. Okulunuzda hangi tür saksafonların (soprano, alto, tenor, bariton) eğitimi vermektесiniz?

* Eğitimi verilen saksafon türleri dışında, başka hangi tür saksafonların eğitimi verilmeli?

3. Saksafon eğitimi hangi müzik türleri üzerinden uyguluyorsunuz?

* Sizce başka hangi tür müzikler üzerinden saksafon eğitimi verilmelidir?

4. Saksafon eğitiminde hangi metotları (klasik veya caz müzik için kullanılan metot isimleri) ve teknikleri (tutuş, dil tekniği vb.) kullanıyorsunuz?

* Kullanılan metot ve teknikleri yeterli buluyor musunuz?

* Kullanılan metot ve teknikler dışında, başka hangi kaynaklardan yararlanıyorsunuz?
(konçerto, düet, sonat vb., caz müzik için çağdaş eserler, caz standartları, caz müzik dönemine ilişkin eserler vb.)

5. Okulunuzda saksafon eğitimi için yeterli derslik ve toplu çalışma odası bulunuyor mu?

6. Saksafon eğitimi için gerekli ders araç gereçlerini (çalgı, bek, kamış, çalgı bakımı vb.) okulunuz sağlıyor mu?

* Sağlamıyorsa sizce hangi ders araç gereçlerinin sağlanması gerektiğini düşünüyorsunuz?

7. Saksafon eğitimi için okulunuzdaki öğretim elemanı sayısını yeterli buluyor musunuz?

8. Mezun olan öğrencilerinizin Türkiye'deki iş olanaklarına ilişkin görüşleriniz nelerdir?

EK-2. Görüşme Formu

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME FORMU

Bu görüşme formu, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı Yüksek Lisans Tezi için, Ankara ilinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda, saksafon eğitimine yönelik, ilgili okullarda öğrenim gören öğrenci görüşlerini almak amacıyla hazırlanmıştır. Bu nedenle vereceğiniz yanıtlar bu araştırmanın doğru verilerle sonuca ulaşmasında önemli bir yer tutacaktır.

Yukarıda verilen açıklamalar doğrultusunda vereceğiniz bilgilerin sadece araştırma için kullanılacağını, kişisel bilgilerinizin başka kişi ya da kurumlara verilmeyeceğini belirterek, çalışmama yapacağınız katkılarınız için teşekkür ederim.

Ali EROL

Saksafon Eğitimine İlişkin;

1. Öğrenim gördüğünüz okulunuzda saksafon eğitimine kaç yaşında, hangi eğitim kademesinden (ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim) başladınız ve bu eğitim kaç yıl sürmektedir?

* Sizce konservatuarlarda saksafon eğitimi kaç yaş aralığında, hangi eğitim kademesinden başlamalı ve bu eğitim kaç yıl sürmelidir?

2. Okulunuzda hangi tür saksafonların (soprano, alto, tenor, bariton) eğitimini aldınız?

* Eğitimi verilen saksafon türleri dışında, başka hangi tür saksafonların eğitimini almak isterdiniz?

3. Saksafon eğitimini hangi müzik türleri üzerinden almaktasınız? (klasik müzik türleri ve caz müzik türleri)?

* Eğitim aldığınız müzik türleri dışında, hangi müzik türlerinin eğitimini almak isterdiniz?

4. Okulunuzda saksafon eğitiminde, hangi metotlardan yararlanıyorsunuz (klasik veya caz müzik için kullanılan metot isimleri) ve hangi teknikleri (tutuş, dil tekniği, altissimo, multiphonik, slap tongue vb.) kullanıyorsunuz?

* Kullanılan metot ve teknikleri kendiniz için faydalı buluyor musunuz?

* Kullanılan metot ve teknikler dışında başka hangi kaynaklardan yararlanıyorsunuz (Klasik müzik için piyano eşlikli konçertolar, düetler vb. Caz müzik için caz standartları, doğaçlama teknikleri vb.)

5. Okulunuzda saksafon çalışmak için yeterli derslik ve çalışma odası bulunuyor mu?

6. Saksafon eğitimi için gerekli ders araç gereçlerini (çalgı, bek, kamış, çalgı bakımı vb.) okulunuz sağlıyor mu?

* Sağlamıyorsa sizce hangi ders araç gereçlerinin sağlanması gerektiğini düşünüyorsunuz?

7. Saksafon eğitimi için okulunuzdaki öğretim elemanı sayısını yeterli buluyor musunuz?

* Öğretim elemanlarının saksafon eğitimi için yeterlilikleri hakkında ne düşünüyorsunuz?

8. Öğrenim gördüğünüz alanla ilgili bir işte çalışıyor musunuz?

* Öğrenim gördüğünüz bölümün Türkiye'deki iş olanakları hakkında ne düşünüyorsunuz?

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...